

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

กุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๐ : ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑๓๗

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council

๑๑๑ ปี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

www.onec.go.th

เก็บตก.. ปกหน้า

สุภาชัย พันธุ์เดช

วันคล้ายวันสถาปนา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ครบรอบ ๕๘ ปี

เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นประธานในพิธีถวายเครื่องสังเวยพระภูมิชัยมงคลและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำสำนักงาน เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ครบรอบ ๕๘ ปี โดยมี ดร.วิพัฒนาพร ระวังบุทช์ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา นายชาญ ตันดิธรรมถาวร ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา รวมทั้ง ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์ และศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ อดีตเลขาธิการสภาการศึกษา พร้อมด้วยผู้อำนวยการสำนัก ข้าราชการ และบุคลากรสำนักงาน ร่วมพิธีอย่างพร้อมเพรียง ณ บริเวณด้านหน้าศาลพระภูมิชัยมงคล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หลังจากนั้น ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยในพิธีทำบุญวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานฯ โดยได้นิมนต์พระสงฆ์จากวัดโบสถ์ สามเสน จำนวน ๙ รูป มาเจริญพระพุทธมนต์ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่สำนักงานและข้าราชการ

สวัสดีค่ะ ท่านผู้อ่านทุกท่าน ทุกเดือนกุมภาพันธ์จะมีความหมายเป็นพิเศษสำหรับชาวสภาการศึกษา เนื่องจากทุกวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ เป็นวันเกิดหรือวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ในปีนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษามีอายุครบ ๕๘ ปี แล้วค่ะ จากจุดกำเนิดจากสภามหาวิทยาลัย ในสมัยรัฐบาลของจอมพล ป.พิบูลสงคราม จวบจนวันนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษามุ่งมั่นจัดทำนโยบาย แผน มาตรฐาน การศึกษาของชาติมาโดยตลอด และยังคงมุ่งพัฒนาการศึกษาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ซึ่ง “วารสารการศึกษาไทย” ฉบับนี้ ได้รวบรวมวิสัยทัศน์ พันธกิจ บทบาท ทิศทาง ตลอดจนเป้าหมายในการดำเนินงานของสำนักงานฯ ในอีก ๕ - ๒๐ ปี มานำเสนอ ติดตามได้ใน “บทความพิเศษ” ค่ะ

ในเดือนกุมภาพันธ์ สกศ. ได้รับเกียรติจากหม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน เปิดตัวหนังสือที่ทรงคุณค่า “๗ ทศวรรษ ได้ร่วมพระบารมี พระบรมราโชวาทด้านการศึกษา” หนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่ออัญเชิญพระบรมราโชวาทด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน ๙๙ องค์ มาเผยแพร่ และน้อมเกล้าฯ ถวายในพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดหนังสือได้จากเว็บไซต์ของสำนักงานฯ www.onec.go.th และขอรับหนังสือหรือซีดีรอมได้ที่สำนักงานฯ โทรศัพท์ ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๕๑๓ ซึ่งวารสารการศึกษาไทยฉบับนี้ได้อัญเชิญพระบรมราโชวาท ๑ องค์ จากหนังสือมาเผยแพร่ในปกหลังของวารสารฉบับนี้ด้วย นอกจากนี้ เป็นที่น่ายินดีที่ขณะนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ผู้สนใจสามารถศึกษารายละเอียดของแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้ทางเว็บไซต์ของสำนักงานฯ

สำหรับโอกาสพิเศษ ครบรอบ ๕๘ ปี ของ สกศ. วารสารการศึกษาไทยฉบับนี้ มีความยินดีที่จะเปิดตัวคอลัมน์ใหม่ “Seen in their true light” ที่ได้รับเกียรติจาก นายประยูร เลหาบุญญานุกูล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภาการศึกษา มาเป็นนักเขียนประจำคอลัมน์นี้ให้วารสารการศึกษาไทย “Seen in their true light” คอลัมน์นี้จะเปิดโลกทัศน์ทางการศึกษาในมุมมอง แนวคิดที่หลากหลายของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีชื่อเสียงระดับโลกในแวดวงต่าง ๆ ซึ่งจะสะท้อนภาพการศึกษาในมิติใหม่ ที่อ้างอิงงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ติดตามอ่านคอลัมน์ปฐมฤกษ์ได้ในฉบับนี้ค่ะ

วารสารการศึกษาไทยฉบับที่ ๑๓๗ นี้ ยังเข้มข้นด้วยเนื้อหาที่น่าสนใจหลากหลาย อาทิ เรื่องกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ การสร้างพลเมืองของประเทศฟินแลนด์ แนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจากประสบการณ์ต่างประเทศ ผลการติดตามการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตัวอย่างการพัฒนารูปแบบการบริหารงานบริการวิชาการแบบบูรณาการในอุดมศึกษา และวิธีการสอนเด็กมัธยมให้เป็นนักเขียนมืออาชีพ ฯลฯ น่าสนใจใช่ไหมคะ ติดตามอ่านได้ในฉบับนี้ค่ะ

สุดท้าย ขอแจ้งข่าวดีกับนิสิต นักศึกษา อาจารย์ทุกท่าน ขณะนี้วารสารการศึกษาไทยเปิดเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หากท่านใดที่มีงานวิจัยด้านการศึกษาที่น่าสนใจและต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถติดต่อสอบถามเพื่อลงเผยแพร่ในวารสารการศึกษาไทยได้ที่สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ โทรศัพท์ ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๑๑๒๒ นอกจากนี้ ผู้อ่านทุกท่านอย่าลืมกรอกแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น (หน้านี้มีรางวัล) ที่อยู่หน้าสุดของวารสารและส่งกลับที่สำนักงานฯ นะคะ เพราะทุกความคิดเห็นของท่านมีค่าต่อการพัฒนางานต่อไปค่ะ

นางสาวสุวีณา เกษณะศิลา

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

www.onec.go.th

Office of the Education Council

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ - มีนาคม ๒๕๖๐ ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑๗๗

สารบัญ

๓ รายงานพิเศษ / สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

- ๕๘ ปี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๘ บทความ ๑ / พรพิมล เมธีรานันท์

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา

- กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ความหวังของประเทศไทย สู่อุตสาหกรรม ๔.๐

๑๒ บทความวิจัย ๑ / กลุ่มวิจัยและพัฒนาระบบติดตามประเมินผล

การจัดการศึกษาสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

- ผลการติดตามและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี

๑๖ บทความ ๒ / สำนักนโยบายและแผนการศึกษา

- แนวทางความร่วมมือระหว่างรัฐและภาคเอกชนในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา : ประสบการณ์จากต่างประเทศ

๑๙ บทความวิจัย ๒ / ดร.ประวีณา อัลโย

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้

- Civic Education in Finland การศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองของประเทศฟินแลนด์

๒๓ Seen in their true light / นายประยูร เลหาบุญญาภูล

กรมการสภาการศึกษา

- Patience does matter : ความอดทนสำคัญอย่างยิ่ง

๒๗ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ / อาจารย์ธานี สุนธะชาติ

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

- การพัฒนารูปแบบการบริหารงานบริการวิชาการแบบบูรณาการ ในสถาบันอุดมศึกษา

๓๐ ครู ผู้บริหาร / รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา

อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

- สอนเด็กมัธยมให้เป็นนักเขียนมืออาชีพ

๓๔ IT Cafe / วิชชุลาวัลย์ พิทักษ์ผล

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

- แนะนำ LibreOffice โปรแกรมเพื่องานสำนักงาน

๓๖ • แบบสอบถามความคิดเห็น “วารสารการศึกษาไทย”

คณะที่ปรึกษา

เลขาธิการสภาการศึกษา

(ดร.กมล รอดคล้าย)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

(ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

(ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์)

ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา

(นายชาญ ตันติธรรมถาวร)

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

บรรณาธิการ

นางสาวสุวีณา เกนทะนะศีล

นางสาวทัศนีย์ นียมบุบผา

กองบรรณาธิการ

นางสาวไกลต้า สดสมศรี

นางสาวณัฐพร จริยะปัญญา

นางรัฐติรดา แห้วเพชร

ถ่ายภาพ

นายสุภาชัย พันธุ์เดช

นายปรีชาชาติ ทิมพิทักษ์

ISSN : 1686 - 5073

วัตถุประสงค์การจัดทำ

๑. เพื่อรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวความก้าวหน้าเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในแต่ละเดือน

๒. เพื่อนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ ต่อสาธารณชน

๓. เพื่อเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาศึกษากับบุคคล/หน่วยงานต่าง ๆ

ขอขอบคุณภาพประกอบบทความ ๑ และบทความวิจัย ๑

จาก โรงเรียนพระดาบส และวิทยาลัยเทคนิคนครนายก

๕๘ ปี | สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา

“สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา” (สกศ.) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ ตามพระราชบัญญัติสภาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๐๒ ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี มีชื่อเดิมว่า “สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ” และได้โอนกิจการของสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติมารวมไว้ในสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติด้วย ทั้งนี้ ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี นั้น พลเอกเนตร เหมะโยธิน เป็นนายทหารเสนาธิการมือหนึ่งของประเทศไทยและเป็นปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีขณะนั้น เสนอแนะว่า ต้องมีฝ่ายเสนาธิการของประเทศฝ่ายพลเรือน เพื่อทำหน้าที่กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง สามารถเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงได้จัดตั้ง “สภาการศึกษาแห่งชาติ” ขึ้น ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติคนแรก คือ **ศาสตราจารย์ ดร.กำแหง พลากร** ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ครั้งสำคัญของสำนักงานฯ เมื่อคณะปฏิวัติ โดยจอมพลถนอม กิตติขจร ได้จัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนขึ้น จึงได้มีการกำหนดหน้าที่และแบ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องใหม่ สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติจึงได้เปลี่ยนจุดเน้นจากการศึกษาระดับอุดมศึกษามาเป็นการดำเนินการด้านนโยบายและแผนการศึกษาทุกระดับ

และได้เปลี่ยนชื่อจาก "สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ" มาเป็น "สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ" ซึ่งบทบาทที่สำคัญของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คือ การพิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ แนวนโยบายทางการศึกษาต่อคณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน และโครงการทางการศึกษา รวมถึงประสานดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดและพัฒนา การศึกษาของกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติทุกยุคทุกสมัย จะประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ทรงภูมิปัญญาจากสาขาวิชาต่าง ๆ หลากหลายหน่วยงานมารวมพลัง ความคิดในการพัฒนาการศึกษาของชาติ

ต่อมาเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ "สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ" เกิดการเปลี่ยนแปลง ที่สำคัญอีกครั้ง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓๓ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง กระทรวงศึกษาธิการใหม่ "สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ" ได้ปรับเปลี่ยนเป็น "สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา" เป็น ๑ ใน ๕ องค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ จนถึงปัจจุบัน

ตลอดระยะเวลา ๕๘ ปี ที่ผ่านมา สำนักงาน เลขาธิการสภาศึกษามุ่งมั่นพัฒนางานด้าน การศึกษาอย่างต่อเนื่อง และในปัจจุบันสำนักงาน เลขาธิการสภาศึกษามีบทบาท พันธกิจเพิ่มขึ้นใน เรื่องของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานฯ จึงมี การปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ให้สอดคล้องกับ บทบาทใหม่ที่เพิ่มขึ้น รองรับก้าวสู่ศตวรรษที่ ๒๑ และประเทศไทย ๔.๐ ตลอดจนได้มีการวางเป้าหมาย

ที่มีความท้าทายของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป้าหมายที่สำนักงานฯ จะมุ่งมั่น ขับเคลื่อน สานต่อ ก้าวไป ให้ถึง และได้วางแผนกำหนดทิศทางสู่เป้าหมายไว้ในระยะเวลา ๕ ปี ๑๐ ปี ๑๕ ปี และ ๒๐ ปี ซึ่งวารสารการศึกษา ไทยได้นำรายละเอียดดังกล่าวมานำเสนอไว้ ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นองค์กรนำขับเคลื่อนการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ ประเทศ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันสู่เวทีโลก

พันธกิจ

- ๑) จัดทำและขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา และการมีงานทำ
- ๒) ดำเนินงานวิจัย และส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยเพื่อจัดทำและพัฒนานโยบาย แผน และมาตรฐานด้าน การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ
- ๓) ดำเนินงานติดตาม ประเมินผล และพัฒนาระบบประเมินผลด้านการจัดการศึกษา และการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์
- ๔) ดำเนินงานเกี่ยวกับกฎหมายด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ๕) สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำและขับเคลื่อนด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ๖) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร โดยใช้หลักธรรมาภิบาล

OEC

Obligation Excellence Collaboration

พันธะผูกพัน มุ่งมั่นความเป็นเลิศ
เชิดชูพลังความร่วมมือ

โดยที่

O – Obligation พันธะผูกพัน	หมายถึง	พันธะผูกพันในการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษา
E – Excellence มุ่งมั่นความเป็นเลิศ	หมายถึง	การมุ่งมั่น มุ่งเท พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างเสริมความเป็นเลิศในองค์ความรู้ด้านการศึกษา
C – Collaboration เชิดชูพลังความร่วมมือ	หมายถึง	การทำงานแบบรวมพลังความร่วมมือเชิงรุกจากทุกภาคส่วนด้วยความรู้สึกเป็นเจ้าของ

ความท้าทายของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ความท้าทายที่ ๑. ขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อยกระดับให้คนไทยได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความท้าทายที่ ๒. ขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาชาติ นำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

ความท้าทายที่ ๓. ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และกลไกการเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศไทย และการเทียบเคียงกับกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน

ความท้าทายที่ ๔. เร่งจัดทำ ยกร่าง และผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้มีผลบังคับใช้ โดยเร็วและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ร.บ. การศึกษาปฐมวัย และพ.ร.บ. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ขับเคลื่อนแผนการศึกษาและกฎหมายการศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล

- ๑) โครงการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ สู่การปฏิบัติ
- ๒) โครงการพัฒนายุทธศาสตร์และกลไกการเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศไทยและการเทียบเคียงกับกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน
- ๓) โครงการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของคนไทยทุกช่วงวัยตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
- ๔) โครงการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กลยุทธ์ที่
๑

ความท้าทายที่ ๕. พัฒนารูปแบบการยกระดับคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ สมรรถนะ ตามมาตรฐานในระดับสากล ด้วยความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ความท้าทายที่ ๖. ยกระดับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการวิจัยการศึกษาแห่งชาติ (Education Research Excellence Center)

ความท้าทายที่ ๗. ยกระดับศูนย์ OEC Knowledge & Data Center ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้เป็นศูนย์กลางระบบข้อมูล สถิติและสารสนเทศดิจิทัลทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนภารกิจของ สกศ. ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำหรับการวางแผนและตัดสินใจ

ความท้าทายที่ ๘. มีระบบฐานข้อมูลการประเมินผลการศึกษา (Data Base) ที่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง มีกระบวนการติดตาม ประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการวางแผนและตัดสินใจของผู้บริหาร ผู้รับบริการและผู้มีส่วน

ความท้าทายที่ ๙. ส่งเสริมงานวิจัย และประเมินผลการศึกษา รวมทั้งความร่วมมือด้านการศึกษาข้ามนานาชาติ

ขับเคลื่อนสภาการศึกษาให้เป็นศูนย์กลางข้อมูล สารสนเทศและการวิจัยเพื่อพัฒนาไปสู่นวัตกรรมทางการศึกษา

- ๑) โครงการยกระดับงานวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาไปสู่นวัตกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Value Added - EVA) ของประเทศ
- ๒) โครงการยกระดับ Data Center เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศดิจิทัลทางการศึกษา
- ๓) โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพครู

กลยุทธ์ที่ ๒

ความท้าทายที่ ๑๐. เร่งผลักดันให้มีกระบวนการสรรหากรรมการสภาการศึกษารองรับกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการสรรหากรรมการสภา

ผลักดันการบริหารทรัพยากรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

- ๑) โครงการศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา
- ๒) โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศในการยกระดับคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๓) โครงการสรรหาคณะกรรมการสภาการศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๓

ความท้าทายที่ ๑๑. พัฒนารูปแบบการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาจาก Supply side เป็น demand side เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รองรับการพัฒนาประเทศ

- ๑) โครงการสรรหาคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ที่ ๔

ความท้าทายที่ ๑๓. เร่งผลักดันการปรับสมดุลและนวัตกรรมการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและกำลังคนภาครัฐ

การปรับสมดุลและนวัตกรรมการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและกำลังคนภาครัฐอย่างยั่งยืน

- ๑) โครงการปรับปรุงโครงสร้างบทบาทภารกิจของหน่วยงานให้มีขนาดที่เหมาะสมและปรับปรุงกฎหมาย/ระเบียบต่าง ๆ
- ๒) โครงการวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการแบบมีส่วนร่วมด้วยเทคโนโลยีและสารสนเทศดิจิทัลเป็นธรรมและเป็นสากล มุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ๓) โครงการสร้างนวัตกรรมพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

กลยุทธ์ที่
๕

ความท้าทายที่ ๑๔. ขับเคลื่อนการสื่อสารองค์การและการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน

การสื่อสารองค์การและการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน

- ๑) โครงการขับเคลื่อนการสื่อสารองค์การและสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน

กลยุทธ์ที่
๖

สกศ. ก้าวไกล ตามนโยบายเร่งด่วนที่ต้องเร่งผลักดัน ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เป็นองค์การนำการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาด้วยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ภายใต้การบังคับใช้ของกฎหมายการศึกษาและระบบฐานข้อมูล เพื่อการวางแผนและตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองวิสัยทัศน์ของประเทศ

พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙ เป็นองค์กรคุณภาพในการขับเคลื่อนการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคอาเซียน

พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๔ เป็นองค์กรชั้นนำในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของทรัพยากรมนุษย์เทียบเคียงมาตรฐานระดับภูมิภาคเอเชีย

พ.ศ. ๒๕๗๕ - ๒๕๗๙ เป็นผู้นำการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถทรัพยากรมนุษย์ไปสู่การแข่งในเวทีระดับโลก ส่งผลให้ประเทศมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากบทบาท “เสนาธิการด้านการศึกษา” ตั้งแต่วันก่อตั้ง จวบจนวันนี้และในก้าวต่อไปของสกศ. บทบาทดังกล่าว ยังคงอยู่และจะเข้มแข็งขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยความทุ่มเทของผู้บริหารทุกท่านและบุคลากรทุกคนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ด้วยทุกคนตระหนักถึงความสำคัญอย่างยิ่งยวดของการศึกษา และภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ชาวสกศ. จึงจะมุ่งมั่นพัฒนาการดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมายความท้าทายที่ตั้งไว้ เพื่อยกระดับการศึกษาให้มีคุณภาพ มีทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่า มีขีดความสามารถในการแข่งขันกับอารยประเทศอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศไทยของเราสร้างงานในเวทีโลก เป็นประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตลอดไป

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ความหวังของประเทศไทย สู่การศึกษา ๔.๐

รัฐบาลปัจจุบันได้ตั้งเป้าหมายในการนำพาประเทศเข้าสู่โมเดล “ประเทศไทย ๔.๐ (Thailand 4.0)” ที่มุ่งปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” รูปแบบเศรษฐกิจจะเปลี่ยนจากอุตสาหกรรมที่เน้นการผลิตปริมาณมากและใช้แรงงานราคาถูก ไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมที่พึ่งพาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล แนวคิดดังกล่าวนี้ที่ได้รับการอภิปรายอย่างกว้างขวาง ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ โดยในระดับนานาชาติ ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เพื่อสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดังนั้นการศึกษาไทยยุค ๔.๐ จำเป็นต้องเน้นความคิดสร้างสรรค์ (Creative) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (Critical Mind) แล้วแปรความคิดสร้างสรรค์เป็นผลผลิตออกมา (Product) โดยต้องมีความคิดรับผิดชอบ (Responsible) ซึ่งครอบคลุมในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมด้วย ส่งผลให้เด็กไทยในอนาคตจะมีทั้งความรู้

ความสามารถ ทักษะ พร้อมทั้งจะสร้างนวัตกรรม และนำพาประเทศสู่ความก้าวหน้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน^๑ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ ประเทศไทยได้กำหนดเป็นวาระแห่งชาติตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ยกกระตัก การศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนามีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของชาติเป็นผลให้การพัฒนากำลังคนต้องปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ใน ๔ มิติ คือ ๑) เป็นคนไทยที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ๒) เป็นคนไทยที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ๓) เป็นคนไทยมีอัตลักษณ์ความเป็นไทยที่สามารถยืนอย่างมีศักดิ์ศรีในเวทีสากล และ ๔) เป็นดิจิทัลไทยเพื่อสอดคล้องกับการเข้าสู่ยุคดิจิทัล

สำหรับแนวทางการสร้างนวัตกรรมด้านการศึกษา เพื่อเตรียมเด็กไทยสู่ประเทศไทย ๔.๐ นั้น **กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ** น่าจะเป็นทางเลือกที่สำคัญอย่างหนึ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษาดังกล่าว โดยใช้ระบบคุณวุฒิเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคลที่เชื่อมโยงคุณวุฒิการศึกษาและสมรรถนะในการปฏิบัติงาน หรือกล่าวได้ว่า กรอบคุณวุฒิแห่งชาติจะเป็นแม่แบบในการพัฒนาระบบคุณวุฒิของประเทศให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันระหว่างระบบคุณวุฒิการศึกษาแต่ละระดับ / ประเภท และเป็นมาตรฐานระดับชาติในทุกสาขาวิชา โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning outcomes) เพื่อสร้างความเชื่อมโยงตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา โดยยึดเป้าหมายความต้องการด้านคุณภาพของผู้จบการศึกษาเป็นหลัก และนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

นอกจากนี้ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติยังเป็นกลไกในการเทียบโอนประสบการณ์ และความรู้เดิม (Recognition of Prior Learning – RPL) เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตร ซึ่งจะนำมาสู่การยกระดับคุณวุฒิวิชาชีพ เพิ่มขีดความสามารถและสมรรถนะในการปฏิบัติงาน เป็นกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา (Widening Education Participation) รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ของกำลังแรงงาน และสนับสนุนนโยบายการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การยกระดับและสร้างมาตรฐานคุณวุฒิ

การศึกษาให้มีความเป็นมาตรฐานและสามารถเทียบเคียงกับนานาชาติ

จากเอกสาร European Training Foundation ในปี ๒๕๕๔ ได้ประมาณว่ามีมากกว่า ๑๒๐ ประเทศในโลกที่มีการพัฒนาระบบคุณวุฒิแห่งชาติ Cole (2010) โดยในระยะเริ่มต้นของการพัฒนา NQF ส่วนใหญ่จะเริ่มจากอาชีวศึกษาก่อน แล้วจึงขยายสู่คุณวุฒิในระดับอุดมศึกษาและระดับอื่น ๆ เนื่องจากมีรากฐานมาจากคุณวุฒิวิชาชีพหรือคุณวุฒิที่ยึดฐานสมรรถนะเป็นหลัก เช่น ประเทศอังกฤษ มีการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพขึ้นเพื่อปรับปรุงการพัฒนาฝีมือแรงงานของคนในประเทศ โดยการปรับปรุงรูปแบบการสอนในสถาบันการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา และการพัฒนาแรงงานที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอาชีวศึกษามีความเชื่อมโยงมากขึ้น เป็นการยกระดับความเชื่อถือของคุณวุฒิวิชาชีพ ทำให้เกิดการเชื่อมต่อกันระหว่างวิชาการกับวิชาชีพในการศึกษาและฝึกอบรม หรือกรณีของประเทศสกอตแลนด์เริ่มใช้ระบบ Module ที่แสดงคุณสมบัติของผู้เรียนและผู้เข้าอบรมในทางวิชาชีพพร้อมกับกำหนดชั่วโมงเรียนแทนระบบอาชีวศึกษาแบบเดิม เมื่อจบ Module หนึ่งแล้วก็จะได้วุฒิบัตรของสภาการอาชีวศึกษาของสกอตแลนด์ (Scottis Vocational Education Council - SCOTVEC) หลังจากนั้นสกอตแลนด์ก็ได้พัฒนาขึ้นมาเป็นกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับชาติ เช่นเดียวกับประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์มีการพัฒนา NQF ในทิศทางที่คล้ายคลึงกัน

สำหรับประเทศไทยได้มีการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications framework : NQF) มากกว่า ๑๐ ปี โดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินงานในเชิงบูรณาการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ และได้ดำเนินการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติมาอย่างต่อเนื่อง ผ่านกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และคณะทำงานขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ปัจจุบันได้มีการปรับระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศไทย จาก ๙ ระดับ ให้เป็น ๘ ระดับ โดยได้มีการยกยกรอบคุณวุฒิแห่งชาติฉบับปรับปรุงขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน แต่ยังคงยึดโยงกับระบบการศึกษาในบริบทของประเทศไทย และเติมเต็มให้ครบถ้วนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน ซึ่งจะทำให้สามารถนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบ

อีกทั้งได้มีการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (Roadmap) พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยวิเคราะห์เรื่องการผลิตและพัฒนากำลังคนให้

สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนได้เตรียมการจัดทำมาตรฐานวิชาชีพในอุตสาหกรรมที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) โดยคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของประเทศไทย ใน ๑๐ อุตสาหกรรม จำแนกเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S - curve) จำนวน ๕ อุตสาหกรรม ได้แก่ ๑) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next - Generation Automotive) ๒) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) ๓) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism) ๔) อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology) และ ๕) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food for the Future) และกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต (New S - curve) จำนวน ๕ อุตสาหกรรม ได้แก่ ๑) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (Robotics) ๒) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) ๓) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemicals)

๔) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) และ ๕) อุตสาหกรรม การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) และในส่วนของ การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประเทศไทยเป็นหนึ่งใน ประเทศอาเซียนที่ร่วมพัฒนากรอบคุณวุฒิอ้างอิง อาเซียนมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งในขณะนี้ ได้เตรียมการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเทียบเคียงกับ อาเซียนภายในปี ๒๕๖๑ การเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิ อ้างอิงอาเซียนจัดเป็น ๑ ใน ๑๐ มาตราการเร่งด่วน ภายใต้ยุทธศาสตร์อาเซียนด้านการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ

อย่างไรก็ดี ในการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิ แห่งชาติให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ในหลายประเทศได้มีการกำหนดให้การพัฒนาก รอบคุณวุฒิแห่งชาติเป็นวาระแห่งชาติ และมีการ กำหนดกรอบคุณวุฒิให้เป็นระเบียบข้อบังคับหรือ มาตรฐานที่มีผลบังคับทางกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ร่วมกัน เช่น ประเทศแอฟริกาใต้ มีการออกกฎหมาย กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF Act) ในปี ๒๐๐๘ ประเทศสกอตแลนด์มี Scottish Qualification Act, 2002 ประเทศนิวซีแลนด์ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุง แก่ไขการศึกษา ได้ตั้งคณะกรรมการควบคุมคุณภาพ การศึกษาแห่งนิวซีแลนด์ (The New Zealand Qualifications Authority) เป็นต้น นอกจากนี้ได้มีการ จัดตั้งหน่วยงานอิสระ / กำกับดูแลกรอบคุณวุฒิ แห่งชาติโดยตรงในการทำหน้าที่ขับเคลื่อนกรอบ คุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติในภาพรวมของประเทศซึ่ง ประเทศไทยได้มีการเตรียมการในเรื่องนี้เช่นกัน โดยได้มีการวิเคราะห์หาแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลาง ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย และเตรียมเสนอต่อ คณะกรรมการกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

การจะผลักดันให้มีการใช้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เป็นเครื่องมือพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อเตรียมคนเข้าสู่ประเทศไทย ๔.๐ นั้น หัวใจสำคัญ คือ ต้องเริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด กรอบคุณวุฒิแห่งชาติให้ชัดเจนก่อน เพื่อให้มีความเข้าใจ ตรงกัน จะเห็นได้ว่ากรอบคุณวุฒิแห่งชาติเป็นเรื่อง ที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หลายส่วน ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงกับกระทรวงอื่น ๆ มิใช่เรื่องของกระทรวงศึกษาโดยเฉพาะ โดยเฉพาะ ระดับนโยบายจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการท่องเที่ยว และการกีฬา สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับผู้เรียน ซึ่งได้รับผลกระทบ โดยตรง ตลอดจนนายจ้างหรือผู้จ้างแรงงานในฐานะ ผู้ที่ใช้กำลังคน ซึ่งจะสะท้อนความต้องการกำลังคนว่า ต้องการกำลังคนแบบไหน มีคุณสมบัติอย่างไร นอกจากนี้ ยังมีองค์กรหรือสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่จะมิบทบาทในการ กำหนดกรอบคุณวุฒิเฉพาะในแต่ละสาขาวิชาที่ เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถาบันการศึกษาและการฝึกอบรม จะเป็นผู้ที่นำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติไปประยุกต์ปฏิบัติ ดังนั้นการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนดังกล่าว จึงเป็น กลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนากรอบคุณวุฒิ ให้ประสบความสำเร็จ

ความหวังของประเทศไทยสู่การศึกษา ๔.๐
จึงอาจอยู่ไม่ไกลเกินเอื้อม หากเรามีระบบการบริหาร จัดการด้านการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยจะต้องสร้าง ระบบงานที่สนับสนุนและเอื้อต่อการดำเนินงานตาม กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ทั้งด้านแนวนโยบาย ด้านวิชาการ ด้านการเงินงบประมาณ และด้านบุคลากร โดยภาระ งานใหม่ที่จะเกิดขึ้นในการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ อาจเป็นการขยายหรือพัฒนางานเดิมที่เกี่ยวข้องหรือ แยกส่วนงานนี้ออกมาเป็นอิสระ เพื่อการขับเคลื่อน ที่คล่องตัว และควรมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา กรอบคุณวุฒิแห่งชาติเป็นระยะ ๆ โดยอาจเริ่มดำเนินการ ในส่วนที่มีความพร้อมก่อน เช่น อาจจัดทำบัญชีรายชื่อ (Profile) ของกลุ่ม / อาชีพ กลุ่มวิชาชีพ / กลุ่มอุตสาหกรรม ธุรกิจและบริการที่มีความพร้อมในการร่วมดำเนินการ พัฒนาและผลิตกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ รวมทั้งควรมีระบบการกำกับติดตามประเมินผลวิจัย อย่างต่อเนื่อง เมื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง

ช่องทางร้องเรียน/ร้องทุกข์ ลกศ.

หากท่านมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โปรดส่งข้อร้องเรียนมาได้ทั้ง

E-mail : pronec@onec.go.th

หรือสายด่วนโทร : ๑๑๑๐

บทความวิจัย ๑

กลุ่มวิจัยและพัฒนาระบบติดตามประเมินผล
การจัดการศึกษา
สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

ผลการติดตาม และประเมินผล การจัดการ อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี

ในช่วงที่ผ่านมา นโยบายของแต่ละรัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลสมัยปัจจุบันที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ และเน้นย้ำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ให้เกิดผลชัดเจนภายใต้วิสัยทัศน์ “คุณภาพการศึกษาดี ลดความเหลื่อมล้ำ และตรงตามความต้องการของตลาด แรงงาน” โดยในส่วนของจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาเน้นจัดการเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติจริงหรือการศึกษา ระบบทวิภาคีเปิดโอกาสและสนับสนุนให้สถานประกอบการเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น ตั้งแต่ การวางแผนผลิต มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้เรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีทักษะฝีมือ ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และทำงานได้จริงในสถานประกอบการทันทีที่สำเร็จการศึกษา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นมา การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับการส่งเสริมเป็นอย่างมาก หน่วยงาน ต้นสังกัดมีการสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีมากขึ้น อาทิ จัดประชุมชี้แจงสร้าง ความเข้าใจ จัดทำแนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดทำคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช ๒๕๕๖ เผยแพร่ตัวอย่างสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ รวมทั้งมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้น ผลจากการดำเนินงานที่ผ่านมา มีนักเรียนและสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น อย่างก้าวกระโดด ดังจะเห็นได้จากปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีนักเรียนระบบทวิภาคี ๔๓,๓๗๐ คน สถานประกอบการ เข้าร่วม ๗,๘๒๖ แห่ง และมีนักเรียนเพิ่มขึ้นกว่าหนึ่งเท่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ คือ มีจำนวนนักเรียน ๙๑,๔๔๘ คน และมีสถานประกอบการเข้าร่วม ๑๐,๕๒๗ แห่ง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าแนวโน้มจำนวนนักศึกษาระบบทวิภาคีจะเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด แต่ยังมีจำนวนนักศึกษา ระบบทวิภาคีไม่ถึงครึ่งของเป้าหมายในยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศที่กำหนดให้ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีนักศึกษาระบบทวิภาคีร้อยละ ๓๐ ของนักเรียนอาชีวศึกษา อีกทั้งยังมีปัญหาหลายประการที่ต้องแก้ไข เช่น

พฤติกรรมผู้เรียน ทักษะและค่านิยมของผู้ปกครอง ทักษะและความรู้ของครูผู้สอน ความร่วมมือและความเข้าใจของสถานประกอบการ งบประมาณการดำเนินงานและการประชาสัมพันธ์ ความยืดหยุ่นในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ความชัดเจนของแผนฝึกอาชีพ เป็นต้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้มีการศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะทาง การดำเนินการดำเนินงานและเครื่องมือกลไกสนับสนุน เพื่อส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยในการศึกษาได้จำแนกตามรูปแบบของระบบทวิภาคี และกำหนดกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น ๓ โมเดล^๑ ได้แก่ โมเดล A โมเดล B และโมเดล C ซึ่งสรุปผลได้ดังตารางต่อไปนี้

	โมเดล A	โมเดล B	โมเดล C
ลักษณะ	จัดระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ (ร้อยเปอร์เซ็นต์) มีสถานประกอบการ อยู่ในพื้นที่ตั้งสถานศึกษาผู้เรียนทุกคน ทุกสาขาวิชา ได้เข้าฝึกอาชีพ	จัดระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ (ร้อยเปอร์เซ็นต์) แต่ สถานประกอบการ อยู่นอกพื้นที่ตั้งสถานศึกษา ผู้เรียน ทุกคนทุกสาขาวิชาได้เข้าฝึกอาชีพ	จัดระบบทวิภาคีในบางสาขาวิชา สถานศึกษาอาชีวศึกษามีได้จัดการศึกษา ระบบทวิภาคีให้แก่ นักศึกษาทุกสาขาวิชา
คุณลักษณะ/คุณภาพของผู้เรียน	ผู้เรียนที่มีความตั้งใจและอยากเรียน ในระบบทวิภาคี และเป็นผู้เรียนที่มี คุณภาพค่อนข้างดี เนื่องจากมีการแข่งขัน เข้าเรียน เพราะหลักสูตรมีคุณภาพ	ผู้เรียนที่มีความตั้งใจและอยากเรียน ในระบบทวิภาคีและผู้เรียนส่วนใหญ่ ประสงค์ที่จะเรียนทวิภาคีเพื่อฝึกอาชีพ และได้รับค่าตอบแทนเพื่อแบ่งเบา ภาระครอบครัว	ผู้เรียนส่วนใหญ่จะมีคุณภาพค่อนข้างไม่ดี มักจะเป็นผู้ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบ ปกติได้ หรือมีได้มุ่งสนใจประโยชน์ ของทวิภาคี แต่ประสงค์การได้ค่าตอบแทน เพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัวเป็นสำคัญ
คุณลักษณะ/คุณภาพของ ผู้สำเร็จการศึกษา	มีคุณภาพ ผ่านการฝึกอาชีพตรงกับ สาขาวิชา ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์ทำงาน	มีความขยันขันแข็งในการทำงาน มีความอดทนต่องานหนัก ปรับตัวในการทำงานได้ง่าย	มีความขยันขันแข็งในการทำงาน มีความอดทนต่องานหนัก ปรับตัวในการทำงานได้ง่าย
ค่าตอบแทน/ประโยชน์ต่อผู้เรียน	ได้รับผลตอบแทนอย่างเหมาะสม และบางหลักสูตรได้รับทุนการศึกษา และเงินเดือนตั้งแต่แรกเข้าเรียน	ได้รับผลตอบแทนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องไปอยู่กับ สถานประกอบการนอกพื้นที่	มีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับนโยบายของ สถานประกอบการนั้นๆ สำหรับ สถานประกอบการขนาดใหญ่อาจจะให้ ค่าตอบแทนที่ได้มาตรฐาน
ความร่วมมือจาก สถานประกอบการ	ได้รับความร่วมมือสูง ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ เนื่องจากดำเนินการ อย่างจริงจัง และสถานประกอบการ ได้รับประโยชน์	ได้รับความร่วมมือมาก แต่ระดับ คุณภาพของความร่วมมือขึ้นอยู่กับ ความใกล้ชิดของการประสานงาน เนื่องจากสถานประกอบการ อยู่ในพื้นที่ ทำให้การประสานงาน ทำได้ยากกว่า	หากสถานศึกษาอาชีวศึกษาอยู่ในเขตเมือง จะได้รับความร่วมมือมากเนื่องจากมี สถานประกอบการจำนวนมาก แต่หาก อยู่นอกเขตเมืองจะได้รับความร่วมมือ ค่อนข้างน้อย

^๑ การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนั้น มีดำเนินการ ๕ รูปแบบ ซึ่งในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มิได้อ้างอิงตาม ๕ รูปแบบดังกล่าวแล้ว แต่ในที่นี่ ใช้จำแนกประเภทสถาบันอาชีวศึกษา ได้แก่

๑. Model A การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ (ร้อยเปอร์เซ็นต์) ในพื้นที่ คือ มีสถานประกอบการในพื้นที่ตั้งสถานศึกษา ผู้เรียนทุกคนทุกสาขาวิชา ได้เข้าฝึกอาชีพใน สถานประกอบการ
๒. Model B การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ (ร้อยเปอร์เซ็นต์) นอกพื้นที่ คือ ไม่มีสถานประกอบการในพื้นที่ตั้งสถานศึกษา ผู้เรียนทุกคน ทุกสาขาวิชาได้เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ โดยจะต้องมีการจัดที่พักใกล้กับสถานประกอบการที่ไปฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียนและมีครูควบคุมดูแล
๓. Model C การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีบางสาขาวิชา
๔. Model D การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้แก่พนักงานของสถานประกอบการ
๕. Model E การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการต่างประเทศ

	โมเดล A	โมเดล B	โมเดล C
งบประมาณและค่าใช้จ่าย	ต้นทุนโดยรวมไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก เนื่องจากต้นทุนทางอ้อมและต้นทุนบริหารจัดการอาจจะสูงขึ้นเมื่อเทียบกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบปกติ แต่ต้นทุนทางตรง (จัดการเรียนการสอน) ต่ำลง เนื่องจากแบ่งเบาโดยสถานประกอบการ	ต้นทุนสูงกว่าอาชีวศึกษาระบบปกติ เนื่องจากมีการดำเนินงานและกิจกรรมหลายอย่างที่เพิ่มขึ้น และมีค่าใช้จ่ายเรื่องการเดินทางเพราะต้องเดินทางไปนอกพื้นที่ตั้ง	ต้นทุนสูงกว่าอาชีวศึกษาระบบปกติ เนื่องจากมีการดำเนินงานและกิจกรรมหลายอย่างที่เพิ่มขึ้น
การนิเทศ	สะดวกเนื่องจากสถานประกอบการอยู่ในพื้นที่ จึงสามารถจริงจังกับการนิเทศ	มีความยากลำบาก เนื่องจากสถานประกอบการอยู่นอกพื้นที่ ทำได้อย่างจำกัด ไม่ใกล้ชิดเท่าที่ควร	เนื่องจากสถานประกอบการมีหลากหลายทั้งในและนอกพื้นที่ หากอยู่ในพื้นที่ก็จะนิเทศได้ตามมาตรฐาน แต่หากอยู่นอกพื้นที่จะมีข้อจำกัด
ประเด็นสำคัญด้านการบริหารจัดการ	Leadership เป็นเรื่องสำคัญ ผอ. และทีมบริหารต้องมีความเข้าใจและยึดถือในการผลักดันระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบเน้นเรื่อง ๑) แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ ๒) การพัฒนาและเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนฝึกอาชีพ ๓) การแสวงหาความร่วมมือกับสถานประกอบการ	ปัญหา คือ ขาดความใกล้ชิดกับสถานประกอบการ ส่งผลต่อการบริหารจัดการ โดยเฉพาะในเรื่องการจัดทำแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ ทั้งนี้แผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีวะมักจะมีลักษณะแบ่งเป็นท่อนไม่บูรณาการ	เนื่องจากมีการเรียนการสอนทั้งระบบปกติและระบบทวิภาคี ทำให้ต้องมีการบริหารหลากหลายด้าน ครูผู้สอนต้องมีการะงานเพิ่มขึ้น

จากสภาพและผลการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอด้านบทบาทและแนวทางการดำเนินงาน

ข้อเสนอที่ ๑ : หลักเกณฑ์และมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา

ทบวทว/ปรับปรุงการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานสำหรับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีความยืดหยุ่น เช่น หลักเกณฑ์การจัดทำแผนการฝึกอาชีพ การนิเทศ เรื่อง “สถานประกอบการและการประเมินผล” โดยให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถเลือกดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมกับบริบทการดำเนินงานของตน

ข้อเสนอที่ ๒ : แผนการฝึกอาชีพ

สถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องเน้นและให้ความสำคัญกับ “แผนการฝึกอาชีพ” โดยกำหนดให้การจัดทำแผนการฝึกอาชีพสำหรับระบบทวิภาคีทั้งหมดเป็นไปตามแผนการฝึกอาชีพที่นักเรียนนักศึกษาต้องฝึกในตำแหน่งงานหรืออาชีพที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน และส่วนกลางควรร่วมกับสถานประกอบการขนาดใหญ่จัดทำ “แผนฝึกอาชีพมาตรฐาน” สำหรับสถานประกอบการแต่ละแห่ง ในสาขาวิชาที่เป็นที่นิยม เช่น ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน เป็นต้น

ข้อเสนอที่ ๓ : การเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนฝึกอาชีพ

กำหนดให้มีกิจกรรมการพัฒนา/เตรียมความพร้อมของผู้เรียนระบบทวิภาคีก่อนการฝึกอาชีพ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมภาคบังคับและต้องมีการประเมินผลกิจกรรมอย่างจริงจัง โดยให้ผู้เรียนที่ผ่านการประเมินเท่านั้นจึงจะสามารถเข้าสู่การฝึกอาชีพได้

ข้อเสนอที่ ๔ : การเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่งเสริมให้สถานศึกษาอาชีวศึกษามีความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เนื่องจากผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงคือท้องถิ่นนั้น ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจสนับสนุนงบประมาณในรูปแบบของทุนการศึกษา การสนับสนุนด้านอื่น ๆ (In-kind) หรือการกำหนดมาตรการแรงจูงใจในด้านการเงินการคลังท้องถิ่น เช่น การลดหย่อนภาษีท้องถิ่นบางประเภทสำหรับสถานประกอบการที่เข้าร่วมดำเนินการระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาในท้องถิ่นนั้น ๆ

ข้อเสนอที่ ๕ : การพัฒนาครูและครูฝึก

พัฒนาครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและพัฒนาครูฝึก เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถของบุคลากรที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยในส่วนของครูในสถานศึกษา ควรมุ่งเน้นฝึกความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจริง และสำหรับครูฝึกควรพัฒนาทักษะการสอนและการถ่ายทอดความรู้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการอย่างจริงจังและถือว่าครูและครูฝึกเป็นหัวใจสำคัญในการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนในระบบทวิภาคี

ข้อเสนอที่ ๖ : ต้นทุนมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

จัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของต้นทุนมาตรฐาน (Standard Cost) ที่เกิดขึ้นจริง

ข้อเสนอด้านเครื่องมือกลไกสนับสนุน

ข้อเสนอที่ ๗ : มาตรการแรงจูงใจและสิทธิประโยชน์

ปรับปรุงแนวปฏิบัติของมาตรการแรงจูงใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้ง่ายต่อการปฏิบัติมากขึ้น และทำความเข้าใจกับกรมสรรพากรให้ยอมรับและสนับสนุนนโยบายทวิภาคี เพื่อให้สถานประกอบการร่วมจัดทวิภาคีมากขึ้น

ข้อเสนอที่ ๘ : งบประมาณ

กำหนดนโยบายสนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดการทวิภาคีให้มากขึ้น โดยเพิ่มงบประมาณรายหัวสำหรับผู้เรียนในระบบทวิภาคีให้สูงกว่าผู้เรียนระบบปกติ

ข้อเสนอที่ ๙ : มาตรการเชิงบังคับ

ใช้มาตรการเชิงบังคับเพื่อให้สถานประกอบการต้องส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เช่น บังคับให้สถานประกอบการที่มีการใช้แรงงานเกิน ๑๐๐ คน ต้องเข้าร่วมดำเนินการระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น การส่งบุคลากรของตนเข้าศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือการรับนักเรียนนักศึกษาในระบบทวิภาคีจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการของตน

ข้อเสนอที่ ๑๐ : ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการนิเทศ

พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่ออำนวยความสะดวกในการนิเทศ ผ่านโปรแกรม LINE หรือ Facebook ซึ่งเป็นโปรแกรมเชิงพาณิชย์ โดยใช้ในการสื่อสารระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา (โดยครูผู้ควบคุมการฝึกอาชีพ / ครูนิเทศ) และสถานประกอบการ (โดยครูฝึกหรือผู้รับผิดชอบ) เพื่อส่งข้อมูลความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการสื่อสาร ทารือเพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหา ก็จะทำให้เกิดความใกล้ชิดสื่อสารกันอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การนิเทศมีประสิทธิภาพได้

แนวทาง ความร่วมมือระหว่างรัฐ และภาคเอกชนในการลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา : ประสบการณ์จากต่างประเทศ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาทั้งในด้านโอกาสและคุณภาพเป็นเรื่องที่รัฐบาลในหลายประเทศกำลังหาแนวทางในการแก้ไขอย่างจริงจังและเป็นระบบ เช่น นโยบายการให้เงินช่วยเหลือผู้เรียนโดยการให้เงิน Pupil Premium ในประเทศสหราชอาณาจักร และ Pupil Deprivation Grant ในเวลส์ (Power and Taylor, 2013) การกำหนดยุทธศาสตร์เรื่องการอ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณเพื่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคทางการศึกษาของผู้เรียนที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน (Equality and Equal Status Acts) ในประเทศไอร์แลนด์ (Cahill, 2015) เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการแก้ปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในแต่ละประเทศไม่ได้เป็นเพียงหน้าที่ของรัฐเพียงอย่างเดียว จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๕๗) ที่ดำเนินการโดยสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้เสนอว่าปรัชญาการศึกษาไทยในศตวรรษที่ ๒๑ จะต้องเน้นวัฒนธรรมการทำงานร่วมกับคนอื่นในลักษณะเกื้อกูลแบ่งปัน (Collaborative Culture) เพื่อให้การศึกษาสร้างสังคมที่อยู่ดีมีสุข (Well - being Society) ดังนั้น ความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ จึงถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการศึกษาและประเทศ โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคมสามารถสร้างให้เกิดความเป็นธรรมในด้านต่าง ๆ ได้ ดังเช่น Morrison (2002) ได้เขียนบทความเรื่องการส่งเสริมให้เกิดความเป็นธรรมทางสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนในประเทศสหรัฐอเมริกาว่า ความร่วมมือ (Collaboration) ที่หลากหลายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมเรื่อง

ความเป็นธรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยความร่วมมือนั้นจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่วัดได้ร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน มีการระบุเรื่องความเป็นหุ้นส่วน (partnership) และมีความโปร่งใส (transparency) เป็นต้น เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับได้ทำงานร่วมกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ UNICEF (2011) ที่ชี้ว่าความร่วมมือด้วยการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชนสามารถแก้ปัญหาให้กับกลุ่มเด็กยากจนสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การที่รัฐให้ออกชนดำเนินการในเรื่องการอบรมครู การออกแบบหลักสูตร การจัดบริการเสริมอื่น ๆ เช่น อาหารและการขนส่ง การจัดทดสอบทางการศึกษา การจัดอันดับโรงเรียน รวมไปถึงการจัดหาบริการโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ให้กับโรงเรียน เช่น การบำรุงรักษาห้อง IT เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม Power and Taylor (2013, หน้า 471) ได้กล่าวว่า การที่ภาคเอกชนเข้ามาช่วยเหลือทางการศึกษาให้แก่ผู้เสียเปรียบในสังคม เช่น องค์การกุศล จะมีผลต่อการแก้ปัญหาความไม่เป็นธรรมทางด้านเศรษฐกิจทางการศึกษาเพียงเล็กน้อยในประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่ผลกระทบอาจมากขึ้นในประเทศกำลังพัฒนา โดยทั้งสองได้แสดงความเห็นว่าการรักษาระดับของการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องของภาครัฐให้อยู่ในระดับสูงสามารถแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการกระจายทรัพยากรได้ เช่น การให้ Pupil Premium ในประเทศสหราชอาณาจักร หรือ Pupil Deprivation Grant ในเวลส์ ภาครัฐจะต้องเป็นผู้มีบทบาทหลักในการทำให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรม แต่อาศัยความร่วมมือกับภาคเอกชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ สำหรับในต่างประเทศมีหลายโครงการที่ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เช่น ประเทศสหราชอาณาจักร

อาณาจักรได้มีโครงการ Fair Education Alliance โดยมีเป้าหมายสำคัญ ๕ ด้าน คือ ๑) การลดช่องว่างในการอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณในเด็กประถมศึกษา ๒) การลดช่องว่างคะแนน GCSE ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ๓) มั่นใจว่าเยาวชนสามารถพัฒนาจุดแข็งของตน มีความพร้อมและอยู่ดีกินดี ๔) ลดช่องว่างสัดส่วนทางการศึกษาของเยาวชนในเรื่องการศึกษา การจ้างงาน หรือการอบรมหนึ่งปีหลังจากการสำเร็จการศึกษาภาคบังคับ ๕) ลดช่องว่างในการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม (Wigdortz, 2014) อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๒๕๕๙) หรือตัวอย่างโครงการบูรณาการ ICT เข้าไปในโรงเรียนและชุมชนที่ยากจนในประเทศอินเดียก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ภาคเอกชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาในภาพรวมของระบบการศึกษา นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างของการส่งเสริมบทบาทของเอกชนในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาตั้งแต่ในระดับแรกเริ่มของการเข้าสู่ระบบการศึกษาของผู้เรียนในประเทศนอร์เวย์ คือ หุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของประเทศนอร์เวย์ โดยรัฐบาลนอร์เวย์ได้นำแนวคิดในการบริหารจัดการภาครัฐแบบใหม่ (New Public Management : NPM) มาใช้ในประเทศเกือบ ๔๐ ปี ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม (Haug, 2014)

จากบทเรียนของต่างประเทศพบว่า แนวทางความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของต่างประเทศมีหลายรูปแบบ โดยการดำเนินการเป็นลักษณะการจัดทำโครงการขึ้นมาเฉพาะเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาหรือการเป็นหุ้นส่วนทางการศึกษาตามหลักการบริหารจัดการภาครัฐแบบใหม่ ฯลฯ ซึ่งจากการลงพื้นที่ศึกษาเรื่องแนวทางการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระบบโรงเรียนของประเทศไทยในจังหวัดตาก กาญจนบุรี อุบลราชธานี และกระบี่ พบว่าในแต่ละพื้นที่มีปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่แตกต่างกัน และเอกชนในพื้นที่มีจุดเน้นและความชำนาญที่แตกต่างกันตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดนั้น ๆ การจะส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับภาคเอกชนอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม ภาครัฐจำเป็นต้องศึกษาวิจัย ระบุและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้ชัดเจน และกำหนดบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เพื่อให้การแก้ปัญหาสอดคล้อง

กับสภาพประชากร ภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมในพื้นที่ ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงคุณภาพการศึกษาในพื้นที่นั้นๆ ดังเช่น โครงการการแก้ปัญหาเรื่องความไม่เป็นที่ธรรมทางการศึกษาโดยใช้ ICT ในประเทศอินเดีย ได้มีการจัดทำแผนที่หุ้นส่วน (Mapping the partners) เพื่อกำหนดกิจกรรมในความร่วมมือ (Collaborative activities) ด้าน ICT (Leahy and others, 2016) เป็นต้น ดังนั้น ภาครัฐต้องจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและแนวทางแก้ไข สนับสนุนทรัพยากรหรือสร้างกลไกสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้เป็นไปอย่างเป็นรูปธรรม เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างแท้จริง

อ้างอิง

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๗. แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๙. แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระบบโรงเรียนของประเทศไทย. (เอกสารอัดสำเนา)
- Cahill, K. 2015. Seeing the Wood from the Tree : A Critical Policy Analysis of Intersections between Social Class Inequality and Education in Twenty - first Century Ireland. International Electronic Journal of Elementary Education 8 (2), : 301 - 316.
- Haug, P. 2014. The public - private partnership in ECEC provision in Norway. European Early Childhood Education Research Journal 22 (3) : 366 - 378.
- Leahy, M. and others. 2016. Smart Partnerships to Increase Equity in Education. Education Technology & Society 19 (3) : 84 - 98.
- Morrison, D.2002. Forum Addresses Environmental Justice Through Collaboration. Public Management 84 (3).
- Power, S. and Taylor, C. 2013. Social justice and education in the public and private spheres. Oxford Review of Education 39 (4) : 464 - 479.
- UNICEF East Asia and Pacific Regional Office and Asian Development Bank. 2011. Non-State Providers and Public-Private Partnerships in Education for the poor. <http://unicef.org/eapro/Final_NSP_ADB&Unicef.lowes.pdf> accessed 16 January 2017

Civic Education in Finland

การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง ของประเทศฟินแลนด์

การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง หรือการศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง (Civic Education) ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้าง “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก **ประเทศฟินแลนด์** เป็นหนึ่งในประเทศที่ใช้การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง สร้างต้นทุนทางมนุษย์ที่ดีในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันซึ่งอยู่ในอันดับต้น ๆ ของโลก และได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความสงบสุขที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง

ประเทศฟินแลนด์ ตั้งอยู่ยุโรปตอนเหนือ มีประชากรประมาณ ๕.๕ ล้านคน กรุงเฮลซิงกิเป็นเมืองหลวง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว มีระบบรัฐและสวัสดิการ ค่าครองชีพสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก ประชากรมีรายได้หลักจากการอุตสาหกรรม การตลาดแบบเสรี ความสามารถในการแข่งขันในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อยู่ในอันดับที่ ๘ ของโลก แบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับบริหารส่วนกลาง ระดับบริหารส่วนภูมิภาค และระดับบริหารส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) ภาษาราชการที่ใช้คือ ฟินนิช (Finnish) และสวีดิช (Swedish)

ประเทศฟินแลนด์ให้ความสำคัญกับการเป็นนอร์ดิกที่เน้นแนวคิดด้านสิทธิทางการเมืองและ

การแบ่งปันความปลอดภัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ระบอบประชาธิปไตยทางการเมืองเป็นสิ่งสำคัญในประเทศฟินแลนด์ นับแต่ศตวรรษที่ ๒๐ ฟินแลนด์ให้ความสำคัญในสิทธิการเลือกตั้ง และสิทธิของผู้หญิง ระบบการเลือกตั้งของประเทศฟินแลนด์อยู่บนพื้นฐานการเป็นตัวแทนตามสัดส่วน นำไปสู่ระบบพรรคการเมืองหลายพรรค (Multi-party system) ถึงแม้ว่าประเทศฟินแลนด์จะพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สอง และมีแนวโน้มเผด็จการชั่วคราวเมื่อเกิดวิกฤตจากการจำกัดสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญของประเทศฟินแลนด์ก็ยังคงเดิม ไม่มีเปลี่ยนแปลงนับแต่การเป็นอิสระของประเทศ

การศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองเกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในประเทศฟินแลนด์ทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรม เนื่องจากการอพยพส่งผลให้เกิดสังคมพลเมืองที่มาจากพื้นฐานต่างกัน รวมถึงการได้รับการศึกษาที่ต่างกันส่งผลให้เกิดความแตกแยกในสังคม ดังนั้น โรงเรียนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนที่มีพื้นฐานต่างกันเพื่อให้บุคคลมีส่วนร่วมในชีวิตการทำงานและกิจกรรมทางสังคม โดยระบบการศึกษาทำหน้าที่ส่งเสริม รักษาค่านิยมร่วมกัน ยอมรับความแตกต่างและกระตุ้นสมาชิกในสังคมพลเมืองให้ตื่นรู้ (Ministry of Education, 2004) ในการนี้ กระทรวงศึกษาธิการฟินแลนด์ได้จัดทำแผนพัฒนาของรัฐบาลเพื่อการศึกษาและวิจัยระหว่างปี

พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๕๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนสิทธิทางการศึกษาและพลเมืองตื่นรู้แก้ไขปัญหาความหลากหลายของชนชาติ วัฒนธรรม กระจายอำนาจจากรัฐสู่ประชาชนในหลายทาง เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student - Centered Learning) และป้องกันสิทธิของบุคคล และได้จัดทำโครงการนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนของรัฐบาลฟินแลนด์ พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๕๐ (The Citizen Participation Policy Programme Of The Finnish Government (2003 - 2007) ขึ้นโดยเนื้อหาการศึกษาพลเมืองมุ่งเน้นการตื่นรู้ในการมีส่วนร่วมการเพิ่มขีดความสามารถส่วนบุคคลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนและให้เกิดความร่วมมือกับองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (Non - Governmental Organization : NGO) และหน่วยงานอื่น (Kaihari, 2014 : 5)

ประเทศฟินแลนด์มีการสอนข้ามหลักสูตรเป็นการรวมการศึกษาพลเมืองเข้าไปในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาแห่งชาติในทุกระดับชั้นและนำไปประยุกต์ใช้ในหลักสูตรท้องถิ่น โดยบูรณาการเข้ากับวิชาประวัติศาสตร์ การศึกษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ สังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศาสนา เศรษฐกิจบ้านและการศึกษาสุขภาพ (Kaihari, 2014) ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเหตุการณ์ปัจจุบันได้ ทั้งนี้ หลักสูตรที่จัดทำขึ้นมีความยืดหยุ่นในเนื้อหาตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เช่น วิชาประวัติศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ที่เข้มแข็งและทำความเข้าใจวัฒนธรรมอื่น วิชาสังคมศึกษาสนับสนุนให้ผู้เรียนเติบโตเป็นผู้ที่มีความอดทน เป็นพลเมืองประชาธิปไตย มีประสบการณ์ของการปฏิบัติทางสังคมและการมีส่วนร่วมประชาธิปไตย เป็นต้น ทั้งนี้ เนื้อหาโดยรวมของการสอนข้ามหลักสูตรเน้นคุณลักษณะของพลเมือง (Ministry of Education, 2009 : 6) ดังนี้

- การเป็นพลเมืองตื่นรู้และการเป็นผู้ประกอบการ (Active Citizenship and Entrepreneurship)
- ความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดี (Safety and Well - Being)
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)
- อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความรู้ของวัฒนธรรม Cultural Identity and Knowledge of Cultures)
- เทคโนโลยีและสังคม (Technology and Society)

• การสื่อสารและสมรรถนะในการใช้สื่อ (Communication and Media Competence)

ครูมีอิสระในการเลือกวิธีการตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของการเรียนรู้ของบุคคลและกระบวนการชุมชนในการสร้างทักษะและความรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Socio - Constructivist Learning Conception) สำหรับการศึกษพลเมืองในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นวิธีการของครูในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การคิดและการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมและทักษะสังคม (Niemi, Toom, Kallioniemi, 2012 : 199) โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้เป็นผลจากกิจกรรมที่มีความหมายของผู้เรียน ผู้เรียนประมวลผลและแปลเนื้อหาการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้จากการปฏิบัติและการมีส่วนร่วมการร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เป็นต้น (Tibbitts, 2015 : 67 - 68) ส่งผลให้ประเทศฟินแลนด์ ประกอบไปด้วยต้นทุนทางมนุษย์ที่ดี

หลักสูตรการศึกษาพลเมืองของประเทศฟินแลนด์จัดขึ้นตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ รวมทั้งสิ้น ๑๒ ปี ผู้เรียนสามารถเลือกระหว่างห้องเรียนจริยธรรมหรือศาสนาได้ สำหรับสังคมศึกษาจัดการเรียนการสอนในการศึกษาระดับที่สองตอนต้นและปีแรกของการศึกษาระดับที่สองตอนปลาย โดยผู้เรียนต้องเรียนหลักสูตรจิตวิทยาและปรัชญาเพื่อเป็นกรอบในการสร้างพลเมืองฟินแลนด์ ผ่านหลักการของการศึกษารอบรู้ (Well - rounded Education) การจัดหลักสูตรพลเมืองของฟินแลนด์ต่างจากการจัดหลักสูตรที่เน้นความรักชาติของสหรัฐอเมริกาและประเทศในภูมิภาคเอเชีย ฟินแลนด์เชื่อว่าการศึกษาดังกล่าวต้องเริ่มต้นด้วยการสอนค่านิยมสากล เช่น สิทธิมนุษยชนและความเคารพในสิทธิ มากกว่าปรัชญา

สมบูรณาญา (Absolutist Doctrine) เนื่องจากปรัชญาสามารถเปลี่ยนได้เมื่อเวลาเปลี่ยนไป (Chen, n.d.as cited in Chen, 2011)

เนื้อหาแกนกลางของวิชาบังคับสังคมศึกษาในการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้ **๑) บุคคล** ได้แก่ ผู้ที่เป็นสมาชิกของชุมชน ครอบครัว ชุมชนต่าง ๆ วัฒนธรรมหลัก และวัฒนธรรมรอง และบุคคลมีโอกาที่จะปฏิบัติหน้าที่ในเทศบาลของตนเสมือนเป็นพลเมืองของรัฐ พลเมืองของประเทศในแถบแอฟริกาและเอเชีย และพลเมืองในยุโรป **๒) สวัสดิการของบุคคล** มีมิติที่แตกต่างกันของสวัสดิการของรัฐและความเท่าเทียมกัน การพัฒนาอย่างยั่งยืนและวิธีการอื่นในการส่งเสริมสวัสดิการ **๓) การใช้สิทธิพลและการตัดสินใจ** ได้แก่ โอกาสสำหรับพลเมืองที่ส่งผลกระทบต่อประชาธิปไตย การออกเสียงเลือกตั้ง ประชาธิปไตย การเมืองและผู้บริหารระดับเทศบาล ชาติ และยุโรป สื่อและอิทธิพลของสังคม **๔) ความปลอดภัยของพลเมือง** ได้แก่ ระบบยุติธรรมสิทธิของบุคคลและภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบทางกฎหมาย ความปลอดภัยทางจราจร และนโยบายความปลอดภัย นโยบายต่างชาติและการป้องกันประเทศ **๕) การจัดการการเงินของบุคคล** ได้แก่ หลักการการบริหารการเงินส่วนบุคคล การทำงานและผู้ประกอบการ **๖) เศรษฐกิจ** ได้แก่ บุคคลและผู้ประกอบการที่เป็นผู้บริโภคและผู้มีบทบาทในเศรษฐกิจ ความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศและเศรษฐกิจโลก และ **๗) นโยบายเศรษฐกิจ** ได้แก่ ความผันผวนของเศรษฐกิจ การว่างงาน เงินเฟ้อและผลกระทบต่อผู้ประกอบการ ภาษีและการเงินสาธารณะ (Kaihari, 2006)

การจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองนี้ เป็นสิ่งที่เป็นามธรรม ยากต่อการจัดทำมาตรฐานคำตอบในคำถามต่าง ๆ จำเป็นจะต้องจัดหาครูที่มีคุณลักษณะพื้นฐานที่ดี ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ กระทรวงศึกษาธิการฟินแลนด์เริ่มโปรแกรมปฏิรูป

การศึกษาจากบนลงล่าง ส่งผลในทางลบต่อการศึกษา ทั้งนี้ ๑๐ ปีต่อมาหน่วยงานที่มีอำนาจในฟินแลนด์ มุ่งมั่นที่จะยกมาตรฐานของครูแถวหน้า โดยในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ มีการออกกฎหมายบังคับให้ครูโรงเรียนรัฐบาลทุกแห่งจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษา ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวส่งผลต่อคุณลักษณะของครูในด้านการเป็นอาจารย์และความสามารถในการวิจัย ซึ่งเห็นได้ว่า ประเทศฟินแลนด์เคารพในตัวครู เชื่อในความเป็นมืออาชีพและความสามารถของครู โดยมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน ได้แก่ ผู้เรียนในประเทศฟินแลนด์ไม่ต้องสอบระดับชาติจนถึงอายุ ๑๙ ปี ครูมีอิสระในการรับรองผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ครูมีอิสระในการเลือกวิธีการตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาแห่งชาติ สำหรับการศึกษาพลเมืองในระดับการศึกษาพื้นฐาน เน้นวิธีการของครูในการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การคิดและการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมและทักษะสังคมโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ผู้บริหารโรงเรียนในประเทศฟินแลนด์มีบทบาทเป็นอย่างมากในการจัดการศึกษา ผู้บริหารคือครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสมโดยมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องการบริหารและภาวะผู้นำขององค์กรโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนในประเทศฟินแลนด์มีหน้าที่หลักในการบริหารและเป็นผู้นำการเรียนการสอน ไม่มีหน้าที่ในการสอนหรือมีน้อย

ครอบครัวทำงานอย่างใกล้ชิดกับโรงเรียน โดยโรงเรียนจัดให้มืองค์กรครอบครัวเพื่อจัดทำความร่วมมือกับครูและสภานักเรียน ครอบครัวเป็นตัวแทนในคณะกรรมการโรงเรียน มีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาผ่านการอภิปรายและสื่อสารการประชุมและแบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและค่านิยมโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมทำงานอย่างใกล้ชิดกับองค์กรระหว่างรัฐบาลและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและพลเมือง ได้แก่ UNICEF องค์การสหประชาชาติฟินแลนด์ Mannerheim League เพื่อสวัสดิการเด็ก (Mannerheim League for Child Welfare) และการร่วมมือของเยาวชนฟินแลนด์ (Allianssi) และองค์กรแห่งชาติของสภาเยาวชนฟินแลนด์ (Allianssi) ทั้งนี้ การทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมกับกระทรวงต่าง ๆ ในโครงการพัฒนานโยบายเด็กและเยาวชน ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ ตามกฎหมายเยาวชน ๒๕๔๙ (Youth Act 2006)

ที่ระบุว่า รัฐบาลต้องประยุกต์ใช้โครงการพัฒนานโยบายเยาวชนทุก ๆ สี่ปี เพื่อจัดตั้งแผนปฏิบัติการนโยบายเยาวชนข้ามหน่วยงาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและการรวมกันทางสังคม และสนับสนุนการไม่เลือกปฏิบัติ (Tibbitts, 2015 : 69)

ในการกระจายอำนาจการศึกษา รัฐบาลฟินแลนด์ได้จัดลำดับความสำคัญทางการศึกษา โดยโรงเรียนและศูนย์ดูแลเด็กได้รับการดูแลและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่สำคัญในการจัดการศึกษาในการจัดหาทุน จัดหลักสูตรและจัดจ้างบุคลากร ทั้งนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติและการพัฒนาการวิจัยมีการจัดลำดับความสำคัญของนโยบายการศึกษาทุกรอบสี่ปี โดยรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมจัดเตรียมและประยุกต์ใช้นโยบายการศึกษา โดยมีการจัดทำข้อตกลงทางสังคมและการเมืองเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษาเพื่อให้ระบบการศึกษามีความมั่นคงภายใต้โครงสร้างและคุณสมบัติที่สำคัญ (OECD, 2013 : 4)

องค์กรหลาย ๆ ภาคส่วนเป็นผู้ให้บริการ (โดยเฉพาะสวัสดิการสังคมและสุขภาพ) โครงการหรือนโยบายโดยเน้นการให้เงินทุนสนับสนุนกิจกรรมพลเมือง การให้บริการ การฝึกอบรม การวิจัยและพัฒนาพลเมือง (Kekkonen, 2007: 58 - 59) เช่น คณะกรรมการสังคมพลเมือง ๒๕๔๙ (The Civil Society 2006 Committee) มีหน้าที่ตรวจสอบความสำคัญของสังคมพลเมืองจัดทำข้อเสนอและส่งผ่านโครงการสู่กระทรวงต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ สนับสนุนกิจกรรมขององค์กรพลเมืองต่าง ๆ ของรัฐบาล เช่น กิจกรรมสาธารณสุขภาคงานอาสาสมัคร และการให้ช่วยเหลือผู้อื่น กฎข้อบังคับของรัฐบาลให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายสังคมพลเมืองถูกร่างขึ้นภายใต้พื้นฐานข้อเสนอของคณะกรรมการสังคมพลเมือง ๒๕๔๙ การทำงานของเยาวชนและพระราชบัญญัติเยาวชนเน้นพลเมืองตื่นรู้และโอกาสในการมีส่วนร่วมในหัวข้อที่เกี่ยวกับงานเยาวชนท้องถิ่น ภูมิภาคและนโยบาย มหาวิทยาลัย

Jyväskylä เริ่มโปรแกรมปริญญาโทด้านผู้เชี่ยวชาญกิจกรรมพลเมืองและจัดตั้งโรงเรียนสำหรับผู้วิจัยด้านการปฏิบัติของพลเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติในประเทศ โปแลนด์นักมีหน้าที่ร่วมกันในการพัฒนากิจกรรมพลเมือง องค์กรและหน่วยงานการศึกษาผู้ใหญ่ได้จัดหลักสูตรกิจกรรมพลเมืองและเพิ่มงานขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกสำเร็จให้กับองค์กร รวมทั้งโครงการเพื่อพัฒนากิจกรรมพลเมืองรูปแบบใหม่ เพื่อเปลี่ยนสภาพแวดล้อมวัฒนธรรมเมือง โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและหน่วยงานการศึกษาผู้ใหญ่

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยการสร้างความเป็นพลเมืองของประเทศฟินแลนด์ ประกอบด้วยนโยบายของรัฐ **หลักสูตร**ที่มีวิธีการจัดการเรียนการสอนข้ามหลักสูตรที่บูรณาการพลเมืองเข้าไปในทุกวิชาที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิดศตคติวิสต์เชิงสังคม **ครู**ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษา ต้องจบการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาโท เป็นครูที่ผ่านหลักสูตรการผลิตครูโดยใช้วิธีการวิจัยเป็นฐานที่ให้ครูสามารถใช้วิธีการวิจัยคุณภาพและปริมาณ วิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการทำงาน สื่อสารกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ทำงานร่วมกับโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีการพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง มีพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมขั้นสูง มีความรู้ในการจัดทำแนวทางและเนื้อหาพลเมืองเพื่อนำสู่การปฏิบัติ **ผู้บริหาร**มีภาวะผู้นำสูง ไม่มีหน้าที่ในการสอน มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เป็นต้นแบบของความเป็นพลเมืองที่ดีของครู ผู้เรียน และภาคส่วนอื่น **ทุกภาคส่วน**มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา **ครอบครัว**ทำงานใกล้ชิดกับโรงเรียน มีการจัดตั้งองค์กรครอบครัวที่มีกิจกรรมเชิงพลเมือง โรงเรียนเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองร่วมพัฒนาหลักสูตร และติดตามประเมินผล

อ้างอิง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๙. รายงานการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

Patience does matter :

ความอดทนสำคัญอย่างยิ่ง

"การศึกษา กติ การทำงาน กติ
การครองเรือน กติ การจะมีความสุขในชีวิต กติ
ขาดความอดทนอย่างเดียวก ก็ไม่สำเร็จ"

ในต่างประเทศมีการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความสำคัญของ IQ กับ ความสำเร็จของชีวิต ในระยะยาวหลายครั้ง หลายหน ผลการวิจัยก็คือ IQ ไม่ใช่ตัวกำหนดความสำเร็จเลย เด็กที่มี IQ สูง จะประสบความสำเร็จในอนาคตไม่แน่นอน สิ่งที่รับประกันความสำเร็จในระยะยาวในทุก ๆ ด้าน คือ ความอดทน*

สังคมไทย ต้องการความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหา และปัญหาใหญ่ที่สุดก็คือ ไม่สามารถแยกแยะ ผิด ถูก ชั่ว ดี ได้ ทั้งที่ประเทศไทยน่าจะเป็นสังคมที่น้อยที่สุด ซึ่งปัญหาประเทศที่สำคัญและถูกละเลย คือ การสร้างคน และการแก้คอร์รัปชัน

ปัจจุบันนี้ถือเป็นจุดเปลี่ยนและบอบบางมาก ๆ ในสังคมไทย จะทำอย่างไรให้อยู่รอด และสามารถยืนได้ด้วยตนเอง เป็นอิสระ ไม่เป็นทาสของใคร คือ พึ่งพาตนเองได้ จนสามารถช่วยเหลือสังคมโลกได้

* พระอาจารย์ชยสาโร เป็นพระภิกษุชาวอังกฤษ ได้รับการอุปสมบทโดยมีพระโพธิญาณเถร (หลวงพ่อชา สุภัทโท) เมื่อปี ๒๕๒๓ และชื่อบทความ "Seen in their true light ตามความเป็นจริง" นี้ก็มีที่มาจากหนังสือของพระอาจารย์ ชยสาโร

Jack Ma เป็นกรณีศึกษาตัวอย่างที่สร้างแรงบันดาลใจที่ดี จากครูประจำบาลเมืองเล็ก ๆ (เมืองหางโจว ประเทศจีน) เรียนรู้และพัฒนา มีวิสัยทัศน์ มองที่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าความร่ำรวยส่วนตัว สร้างตนเองจาก passion และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันเขาสามารถก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำทางธุรกิจ e-commerce ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศจีน (Alibaba Group) มีผลประกอบการของปี ๒๐๑๖ คือ มียอดขาย ๑๔,๗๑๒ ล้านดอลลาร์ มีกำไร ๑๐,๓๖๙ ล้านดอลลาร์ มีทรัพย์สินรวม ๕๓,๐๑๑ ล้านดอลลาร์ และมีพนักงานเกือบ ๕๐,๐๐๐ คน ทั้งที่ธุรกิจเพิ่งก่อตั้งได้เพียง ๑๗ ปี (ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ค.ศ. ๑๙๙๙)^๖

และที่สำคัญ Jack Ma ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ ๒๐๓๖ บนเวทีที่กระทรวงต่างประเทศ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ค.ศ. ๒๐๑๖ ว่า ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า คือ ปี ค.ศ. ๒๐๓๖ ไว้ ๓ ข้อ

1. Alibaba จะสร้างงานให้กับคนทั่วโลกอย่างน้อย ๑๐๐ ล้านคน
2. จะต้องมิจรธุรกิจ SMEs อย่างน้อย ๑๐ ล้านบริษัท ที่ประสบความสำเร็จและมีกำไร
3. Alibaba จะต้องรองรับผู้ใช้งานอย่างน้อย ๒,๐๐๐ ล้านคน

และที่สำคัญที่สุด ทุกครั้งที่ Jack Ma มีโอกาสพูดให้กับผู้คนฟัง เขาจะพูดประโยคนี้เสมอ

“The very important thing you should have is patience”

“ชีวิต คือ การศึกษา ชีวิตที่จะเรียกว่าการศึกษานั้น จะต้องเป็นชีวิตที่ดี คือ ชีวิตที่ได้รับการเรียนรู้ ผักผ่อน พัฒนา จนสามารถช่วยตนเองได้ และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมได้”

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเคยมีพระราชดำรัสว่า

“การจะพัฒนาคน จะต้องทำให้เขามีสุขภาพแข็งแรงก่อน เพราะถ้าสุขภาพไม่แข็งแรง ไม่ต้องพูดเรื่องการพัฒนา”

จากพระราชดำรัสข้างต้นทำให้ต้องอุกคิดว่าในเมื่อสุขภาพมีความสำคัญเป็นลำดับแรกที่ต้องทำให้ดีก่อนที่จะพัฒนาคน แล้วอะไรจะเป็นตัวชี้วัดความมีสุขภาพดีหรือแข็งแรงได้ ทั้งนี้จึงขอแนะนำเสนอตัวชี้วัดความมีสุขภาพดีหรือความแข็งแรงที่นิยมใช้เป็นสากลจำนวน ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่

๑. How strong am I? (The push - up test)

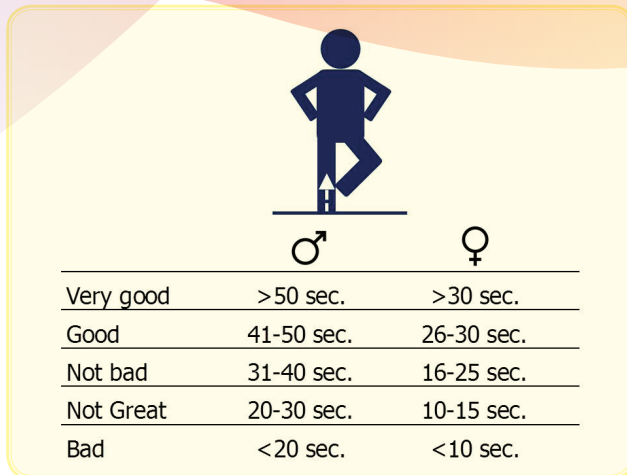
♂ aged	20-29	30-39	40-49	50-59	Over 60
Very good	> 55	>45	>40	>35	>30
Good	45-55	35-45	30-40	25-35	20-30
Not bad	32-44	22-34	19-29	13-24	10-19
Not Great	20-31	15-21	14-18	9-12	7-9
Bad	0-19	0-14	0-13	0-8	0-6

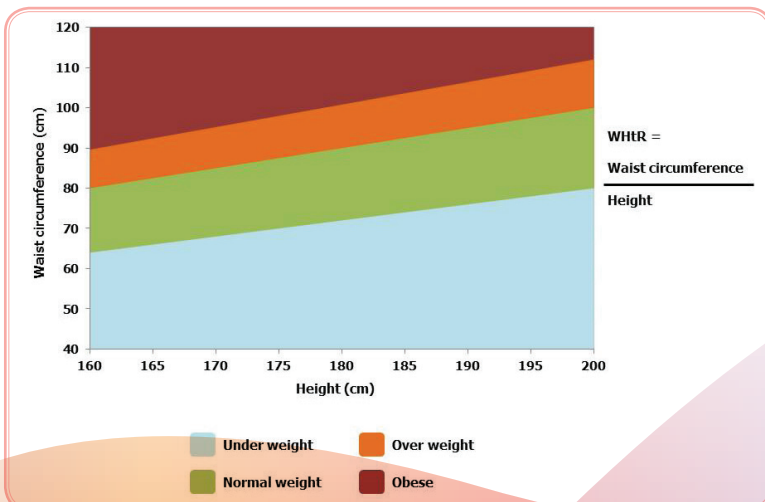
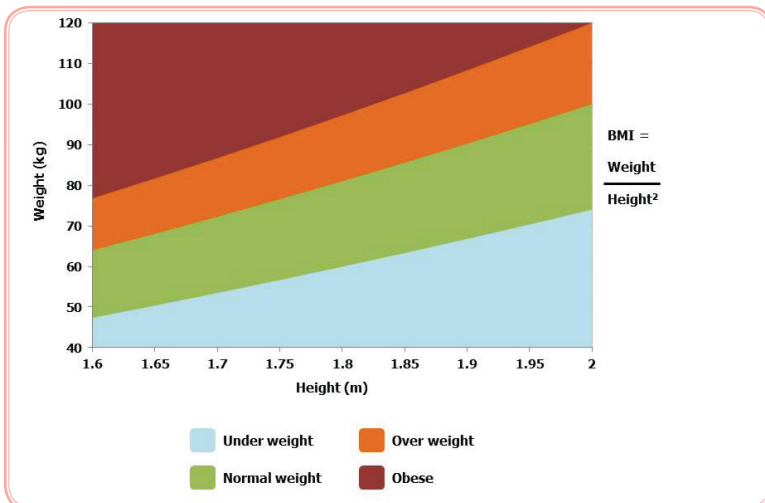
♀ aged	20-29	30-39	40-49	50-59	Over 60
Very good	>50	>40	>35	>30	>20
Good	35-50	25-40	20-35	15-30	6-20
Not bad	16-34	13-14	10-19	7-14	4-5
Not Great	8-15	6-12	5-9	4-6	2-3
Bad	0-7	0-5	0-4	0-3	0-1

หมายเหตุ : ตาราง และภาพประกอบ จากส่วนหนึ่งของหนังสือ “The Test Book” โดย Mikael Krogerus และ Roman Tschäppeler

๒. How good is my balance? (The stork test)

๓. Am I too fat? (The body - mass index test)

หมายเหตุ : ตาราง และภาพประกอบ จากส่วนหนึ่งของหนังสือ “The Test Book” โดย Mikael Krogerus และ Roman Tschäppeler

ในเมื่อมนุษย์มีความปรารถนาจะมีชีวิตที่ดี ซึ่งชีวิตที่ดี ก็คือ ชีวิตที่ต้องมีการศึกษา และการศึกษาก็คือ กระบวนการเรียนรู้ ฝึกฝน พัฒนา ซึ่งความอดทน และกระบวนการในการฝึกฝนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้มนุษย์ บรรลุความปรารถนานั้น

ผู้เขียนขอเสนอกระบวนการในการฝึกฝนตามแนวทางของ Peter F. Drucker^๓ ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากบุคคลชั้นนำในทุกภาคส่วนของโลก

ซึ่งแนวทางหรือกระบวนการดังกล่าว คือ การเริ่มจากการตั้งคำถาม และหาคำตอบ ซึ่งคำถามเหล่านี้ ใช้ได้กับทุกคน ไม่มีข้อยกเว้น เพียงแต่คำตอบของแต่ละคำถามนั้นจะต้องหาคำตอบที่ละคำถามตามลำดับ จะข้ามลำดับไม่ได้ และเป็นสิ่งเฉพาะตนที่จะต้องค้นหาด้วยตนเอง ซึ่งต้องใช้ความอดทนอย่างยิ่ง

“A person can perform only from strength. One cannot build performance on weakness, let alone on something one cannot do at all.”

1. What are my strengths ?
2. How do I learn and work with others ?
3. How do I perform ?
4. What are my values ?
5. Where do I belong ?
6. What can I contribute ?
7. Who am I ?

และเมื่อเราสามารถตอบคำถาม ๖ คำถามแรกได้แล้ว ผลตอบแทนที่คุ้มค่าจากความอดทนนั้นก็คือ คำตอบของคำถามที่ ๗ ซึ่งจะทำให้เราทราบว่าชีวิตเราดำรงอยู่เพื่ออะไร และทำไมเราต้องอดทน

การพัฒนารูปแบบการบริหารงาน บริการวิชาการแบบบูรณาการ ในสถาบันอุดมศึกษา

พันธกิจของคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ๕ ด้านได้แก่ ๑) การสอนและผลิตบัณฑิต ๒) การวิจัยสร้างองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ ๓) การบริการทางวิชาการ ๔) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ๕) การบริหารจัดการภายในคณะและมหาวิทยาลัย ซึ่งจะเห็นได้ว่าพันธกิจดังกล่าวมีกรอบมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นตัวกำหนดผ่านตัวชี้วัด คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาต้องทำภารกิจต่าง ๆ ให้ครบถ้วนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด แต่ด้วยพันธกิจที่หลากหลายและกรอบเวลาที่จำกัดทำให้การพัฒนาภารกิจงานตามพันธกิจและการพัฒนาตนเองในด้านตำแหน่งทางวิชาการไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ อีกทั้งยังอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและใจ ความสัมพันธ์ในครอบครัวของคณาจารย์ทั้งหลาย มีผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานเพื่อการพัฒนาไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ ซึ่งหากจะกล่าวถึงหนึ่งในภารกิจที่สำคัญอันได้แก่ การบริการทางวิชาการ ในอดีตเป็นรูปแบบมิติเดียว กล่าวคือ เป็นการทำกิจกรรมด้านเดียวมิได้มีการวางแผนแบบบูรณาการ เช่น การบริการวิชาการให้แก่สังคมเป็นรูปแบบที่คณาจารย์ออกไปสอนวิชาชีพให้กับชุมชนตามคำร้องขอหรือความต้องการของชุมชนเท่านั้น ผลที่ได้จึงไม่คุ้มค่าเพราะเป็นการทำงานแบบมิติเดียว เป็นการวางแผนเพื่อการบริหารจัดการโดย

ผู้บริหารในระดับคณะเท่านั้น การแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วน คือ มีการวางแผนบริหารจัดการที่ดี ข้อมูลที่ครบถ้วน ตอบโจทย์ความต้องการของสังคม ตลอดจนได้รับความร่วมแรงร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ดีพร้อมกัน และทุกพันธกิจของคณาจารย์สามารถนำผลที่ได้ไปต่อยอดความสำเร็จในมิติอื่นได้อย่างสมบูรณ์

“การบริหารงานบริการวิชาการแบบบูรณาการ”

เป็นแนวคิดในการหยิบยกเอาหนึ่งในห้าของภารกิจมาสู่กลไกของการขับเคลื่อนทุกพันธกิจ เพื่อให้เกิดความสำเร็จจากการทำกิจกรรมครั้งเดียวแต่ได้ผลสัมฤทธิ์ในหลายพันธกิจ ผู้เขียนจึงได้นำแนวทางที่ได้ดำเนินการจนประสบความสำเร็จมาบอกเล่าเรื่องราวถึงแนวทางต่าง ๆ ที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้นำมาใช้ เพื่อให้เป็นตามปรัชญาหรือแนวทางที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ คือ **“สร้างคนสู่งาน เชี่ยวชาญเทคโนโลยี สร้างคนดีสู่โลกอาชีพ”** และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แนวการจัดการศึกษา มาตรา ๒๒ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและ

การบริการวิชาการรูปแบบเดิม

คณาจารย์

การบริการวิชาการ

ชุมชน

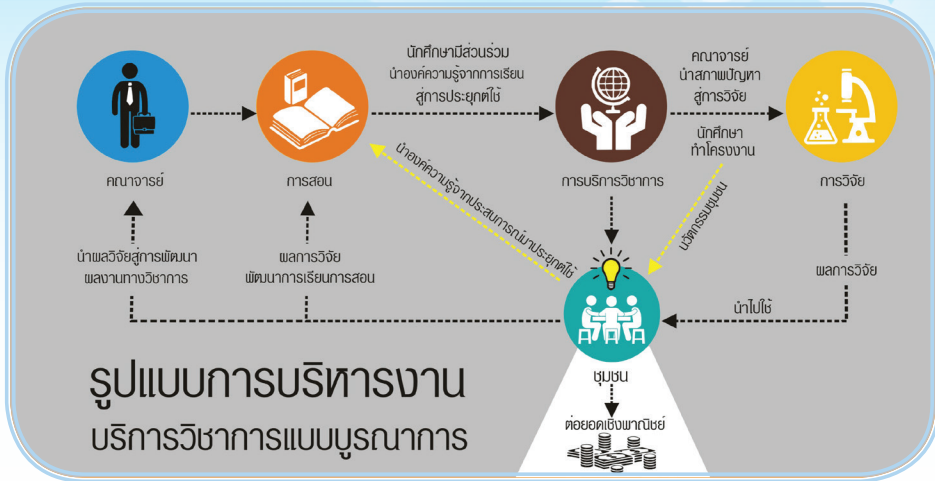

การประชุมชุมชนเข้ามาบรรยายในห้องเรียนแบบมีส่วนร่วมระหว่างคณาจารย์ นักศึกษา และชุมชน

เต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา นอกจากนี้ มาตรา ๒๙ กล่าวถึงการให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งนับว่าเป็นแนวทางหรือเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมถึงการประยุกต์ใช้แนวคิด People Operations อันหมายถึง “การสร้างคนให้เป็นคนดี” ร่วมกับแนวคิด Human resources หรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบเดิม

การบริหารงานบริการวิชาการแบบบูรณาการในสถาบันอุดมศึกษา จึงเริ่มด้วยขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษายุทธศาสตร์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย ให้ชัดเจน เพื่อตอบโจทย์ให้ได้ว่า มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นด้านใด เช่น มหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง
๒. ศึกษายุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ และเครือข่าย เพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาตามพื้นที่วิจัยที่ถูกแบ่งโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (www.mua.go.th/users/bphe/cooperative/data/network_report56.ppt)
๓. ศึกษาพื้นที่ของชุมชน รวมทั้งวัตถุดิบในพื้นที่ที่เป็นรูปธรรม เช่น ความหลากหลายทางชีวภาพ ผลิตภัณฑ์สินค้า และตามวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ เช่น ความเชื่อ ความศรัทธาของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาในพื้นที่
๔. นำผลการศึกษาเข้าสู่การเรียนการสอนและศึกษาเชิงพื้นที่ร่วมกันระหว่างคณาจารย์ นักศึกษาและชุมชน
๕. นำผลการศึกษามาสู่การวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อนำมาสู่การสร้างสรรคในกิจกรรมที่สอดคล้องต่อสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
๖. ลงพื้นที่จริงพร้อมอุปกรณ์ เพื่อจัดทำกิจกรรม ในระยะเวลาที่กำหนดและมีเป้าหมายการบริการวิชาการ โดยนักศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติและคณาจารย์เป็นผู้ควบคุม ใช้วิธีการการบริหารแบบ Coaching และนำผลสัมฤทธิ์สู่การนำเสนอให้ชุมชนในพื้นที่ได้ทดสอบและประเมินผล เพื่อให้เกิดการบูรณาการชุดความรู้ใหม่เข้ากับชุดความรู้ อันเป็นภูมิปัญญาของชุมชน (intelligence of locality)
๗. เมื่อเสร็จกิจกรรมการบริการวิชาการ ให้นำข้อมูลสภาพปัญหาต่าง ๆ เข้าสู่กระบวนการวิจัย เพื่อหาแนวทางการแก้ไข หรือการสร้างนวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ในลำดับต่อไป

๘. ติดตามผลเป็นระยะหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงของชุมชน และนำองค์ความรู้ใหม่สู่การต่อยอดให้ชุมชนต่อไป

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้นำกระบวนการดังกล่าวมาปรับใช้กับชุมชนในหลายพื้นที่ผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการค่ายบูรณการนักร้องแบบรุ่นใหม่ “เรียนรู้ - ร่วมมือ - คืนกลับ” เป็นโครงการที่นำนักศึกษาพร้อมกับคณาจารย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่อร่วมมือสู่การพัฒนาโดยนำองค์ความรู้จากการเรียนการสอนสู่การพัฒนาชุมชนในรูปแบบการบริการแบบสร้างสรรค์เพื่อคืนกลับให้สังคม โดยนำความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงการท่องเที่ยวชุมชน ด้านการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และด้านการวางผังพื้นที่ชุมชนในศาสตร์สถาปัตยกรรมมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมนี้เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังมี “โครงการค่ายนักร้องแบบสายสัมพันธ์อาเซียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่บูรณาการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศร่วมกับมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว” โครงการนี้มี

ลักษณะการพัฒนาชุมชนที่มีความคล้ายคลึงกับโครงการค่ายบูรณการนักร้องแบบรุ่นใหม่ “เรียนรู้ - ร่วมมือ - คืนกลับ” แต่หากมุ่งเน้นการผสมผสานองค์ความรู้และวัฒนธรรมจากประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนเป็นการบูรณาการนำสินค้าชุมชน (OTOP) ที่ทางคณะฯ ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ มาต่อยอดความสำเร็จในเชิงพาณิชย์ เช่น ชุมชนบ้านถ้ำเสือ จังหวัดเพชรบุรี ชุมชนบ้านจำรุง จังหวัดระยอง และชุมชนจักสานและผลิตภัณฑ์ถดถกรรม จังหวัดหนองคาย มาร่วมคลัสเตอร์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนในประเทศลาว (ODOP : One District One Product) ผ่านกรมกสิกรรมและสหกรณ์ สปป. ลาว เกิดการขับเคลื่อนเชิงพาณิชย์ทั้งในและต่างประเทศ และนี่เป็นเพียงตัวอย่างความสำเร็จจากการบูรณาการในการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการที่มีนักศึกษามีส่วนร่วมและส่งเสริมการเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by doing) ก่อให้เกิดผลผลิตที่เป็นรูปธรรมนำไปสู่การต่อยอดเชิงพาณิชย์ของชุมชนอย่างยั่งยืนสืบไป

การลงมือปฏิบัติการด้านการออกแบบผังบริเวณของนักศึกษา สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

การลงมือปฏิบัติการด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ของนักศึกษา

สอนเด็กมัธยม ให้เป็นนักเขียน มืออาชีพ

ความเข้าใจจากการฟังหรืออ่านขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะมองเห็นหรือเกิดมโนภาพในสิ่งที่ฟังหรืออ่าน ถ้าครูให้ได้กวาดภาพหรือเล่าเรื่องที่อ่าน เด็กทำไม่ได้แสดงว่าเด็กอ่านไม่เก่ง เด็กอาจจะได้รับการอ่านให้ฟังน้อย ครูควรแก้ไขโดยการให้เด็กอ่านหนังสือภาพกราฟิกหรือการ์ตูนเพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือปกติ นอกจากอ่านแล้ว ครูควรให้เด็กเล่าเรื่องที่อ่าน บันทึกย่อ หรือวาดภาพเรื่องที่อ่าน เพราะการใช้ประสาทหลายด้านการเรียนรู้และการจดจำจะดียิ่งขึ้น ข้อมูลเหล่านี้จะเคลื่อนย้ายจากคลังความจำระยะสั้นไปเก็บไว้ในคลังความจำระยะยาว การไม่รู้ศัพท์ก็ทำให้มองภาพไม่ออกเช่นกัน ครูจึงควรสอนศัพท์ด้วย ถ้าครูพยายามแก้ไขโดยพบปะกับเด็กเช่นนี้ วันละ ๒ นาที ๑๐ วัน น่าจะเห็นผลดีขึ้น การอ่านเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นนักเขียน (Varlas (1) : 2014)

ข้อเสนอแนะในการสอนเด็กมัธยมให้เป็นนักเขียนมืออาชีพ มีดังนี้

๑. การเขียนคืออะไร การเขียนมิได้เกิดจากการทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการเขียน การเตรียมตัวเพื่อสอบ การจดจำประเภทของคำ การเรียนรู้ไวยากรณ์ การจำศัพท์ หรือคำพังเพย แต่เป็นการนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ การเขียนไม่ควรแยกจากการอ่าน

การเขียนมีลักษณะอย่างไร (Anderson : 2014) การเขียนมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการดังนี้ ๑) การเขียนเป็นการสานสัมพันธ์ (transaction) ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนนำเสนอสิ่งที่ต้องการสื่อออกไป ผู้อ่านตอบสนองในโรงเรียน ครูคือ ผู้อ่าน เพื่อนนักเรียนเป็นผู้อ่านด้วย ๒) ทักษะการเขียนสามารถเรียนได้ (writing skill can be learned) การเขียนเป็นกระบวนการควรสอนในลักษณะที่สนองความต้องการและสอดคล้องกับสภาพสมองของเด็ก การเขียนมีจุดเน้นรายละเอียดมีความต่อเนื่อง ใช้ประโยคและคำที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และผู้อ่าน ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ (๓) การเขียนจุดประกายความรู้สึกและเสรีภาพ (igniter of passion and freedom) การเขียนกระตุ้นให้เด็กพบเส้นทางอารมณ์และความรู้สึกของตน แล้วเปลี่ยนเป็นตัวอักษรบนแผ่นกระดาษ สื่อ ความจริง ประสบการณ์ และความคิดเห็นออกมาโดยมีจุดหมายและผู้อ่านอยู่ในใจแล้ว

๒. ลักษณะการเขียนที่ดี (Jago : 2014)

ครูต้องสอนให้เด็กรู้ลักษณะของการเขียนที่ดี มีตัวอย่างให้ดูและเลียนแบบ การเขียนที่ดีมีลักษณะดังนี้

๑) **มีการจัดระบบ** (organized) คือ จัดเรียงเป็นตอนเป็นหัวข้อมีชื่อเรื่อง บทนำ บทสนับสนุน บทสรุป มีความเกี่ยวพันกัน ตามวัตถุประสงค์และผู้อ่านที่กำหนดไว้แล้ว แต่ผู้เขียนอาจจะเรียงลำดับตอนแตกต่างไปจากนี้ได้ตามมโนภาพของตน

๒) **พัฒนาเนื้อหาดี** (well - developed) บทนำกล่าวถึงเรื่องที่จะนำเสนอ บทต่อไปมีหลักฐานสนับสนุนแนวความคิดอย่างสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของเรื่อง บทสุดท้ายเป็นบทสรุป ทุกตอนมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกัน

๓) **กำหนดผู้อ่านไว้แล้ว** (audience - aware) นั่นคือผู้เขียนตั้งใจจะให้ใครอ่านและคาดการณ์ตอบสนองอย่างไร ในห้องเรียนครูเป็นคนอ่านตรวจทานแต่นักเรียนต้องกำหนดผู้อ่านของบทความไว้ เช่น เพื่อนร่วมชั้น วัยรุ่น หรือประชาชนทั่วไป ดังนั้นการเลือกผู้อ่านนำไปสู่การเลือกประโยคสั้นยาว ไวยากรณ์ ผลกระทบต่อผู้อ่านที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

๔) **ปราศจากข้อบกพร่องทางภาษา ไวยากรณ์ การลำดับเนื้อหา และการพิมพ์** ข้อบกพร่องเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านขาดความสนใจ ผู้เขียนต้องตรวจการสะกดคำ ไวยากรณ์ คำสำคัญที่ใช้แต่ละวรรคตอน

เพื่อสื่อวัตถุประสงค์และการดำเนินเรื่อง ผู้เขียนต้องตรวจอย่างละเอียด รวมทั้งให้เพื่อนช่วยตรวจก่อนส่งออกไปสู่ผู้อ่าน

๓. พัฒนาการสมองเด็ก สมองเด็กวัยรุ่นพัฒนาอย่างรวดเร็ว (Varlas (2) : 2014) ระหว่างอายุ ๑๐ - ๑๓ ปี ระยะเวลาต่อไปเป็นการตัดแต่ง (pruning) การจัดองค์กร (organizing) และเสริมความแข็งแกร่งของการต่อเชื่อมประสาท (neural connection) สมองพัฒนาอย่างเชิงซ้ำ เริ่มต้นจากส่วนหลังหรือท้ายทอย ซึ่งเป็นส่วนที่รับผิดชอบต่อการสร้างวิสัยทัศน์ (vision) และการเคลื่อนไหว (movement) มายังส่วนหน้า ซึ่งรับผิดชอบต่อการตัดสินใจอันซับซ้อนบนพื้นฐานของความจำ ประสบการณ์ การพิจารณาตัวแปรหลากหลาย และการให้ความสำคัญต่อเป้าหมายระยะยาว การพัฒนาของสมองส่วนหน้าช้า มีผลทำให้การตัดสินใจช้า แต่เป็นการปรับตัวที่มีประโยชน์ มีความยืดหยุ่น เรียนรู้จากประสบการณ์และบูรณาการสิ่งที่เรียนรู้ใหม่เข้ากับคลังสมองสะสมทักษะการแก้ปัญหา สมองวัยรุ่นต้องการสิ่งใหม่ แปลก (novelty) การเสี่ยงภัย (risk taking) และการร่วมกับเพื่อน (peer affiliation) เพราะการเข้าร่วมกับเพื่อนช่วยฝึกฝนทักษะการคิด และเป็นการเสริมเครือข่ายสังคมของเด็ก ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตยามห่างไกลจากบ้าน การสอนเขียนต้องใช้ประโยชน์จากลักษณะเช่นนี้ของสมองเด็ก สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์มีผลต่อการเติบโตของสมองมาก ดังนั้นครูควรสอนให้เด็กรู้ว่าอะไรกำลังเกิดขึ้นในสมองของเขา เด็กต้องการประสบการณ์การควบคุมตนเอง เด็กบางคนอาจจะพึ่งสมองส่วนอารมณ์ (amygdala) มากเกินไป ซึ่งจะทำให้เด็กมองโลกในแง่ร้าย และทำลายตนเอง ครูต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน ซึ่งต้องมีทั้งสิ่งที่รู้แล้ว (know) สิ่งที่ต้องการรู้ (want to know) สิ่งที่เรียน (learn) และเรียนอย่างไร (how to learn) เมื่อเรียนรู้บทเรียนใหม่เด็กทุกคนควรมีทักษะในการติดตามการเรียนของตนและเรียนรู้ได้อย่างอิสระ

๔. การสอนเขียน การอ่านเป็นการเริ่มต้นการเขียนที่ดี ครูต้องแนะนำหนังสือดีให้เด็กใช้เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ ก่อนเขียน ขณะเขียนและทบทวน เมื่อผมทำวิทยานิพนธ์ ผมมีตัวแบบวิทยานิพนธ์หัวข้อที่คล้ายกันอยู่ในมือแล้ว ผมอ่านทุกหน้าเกิดความเข้าใจ ผมเริ่มเลียนแบบทั้งรูปแบบ ภาษา และการจัดระบบ แต่ข้อมูลเป็นของตนเอง เด็กต้องการเขียนเรื่องในลักษณะใด เช่น บรรยาย ชักชวน เสนอแนะ

โต้แย้ง ฯลฯ ก็ควรให้เด็กศึกษาด้านแบบประเภทรุ่นอย่างละเอียด เช่น การกำหนดเค้าโครง การใช้คำประโยคสั้นยาว การวางลำดับแต่ละตอน ความต่อเนื่อง การจบเรื่อง แล้วจึงเริ่มต้นงานเขียนของตน (Gallagher : 2014) โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑) ก่อนเขียน ครูส่วนมากชี้ให้เด็กเห็นว่าหนังสือที่เป็นตัวแบบเขียนเรื่องอะไร แต่ครูไม่มีใครสอนเด็กว่าเขียนอย่างไร ครูควรใช้ข้อมูลจากหนังสือตัวแบบชี้ให้เด็กเห็นการใช้คำและวลีอย่างไร มีความหมายแฝงหรือไม่ สังเกตด้วยว่าคำเช่นนั้นสื่อความหมายอะไร

๒) วิเคราะห์ให้เห็นว่าหนังสือนั้น แบ่งเป็น บทตอน วลี และประโยคเฉพาะ นำมาใช้อย่างไร สัมพันธ์กันอย่างไร เนื้อเรื่องสื่อเป้าหมายอย่างไร

๓) วิเคราะห์ว่าผู้เขียนมีวัตถุประสงค์อย่างไร กำหนดเนื้อหา (content) และรูปแบบการเขียน (style) อย่างไร

๔) การเขียนร่าง ผู้เขียนต้องมองต้นแบบตลอดเวลา เช่น การเขียนขอทุนวิจัย ผมมีตัวแบบที่ผ่านการได้รับทุนมาแล้วอยู่ในมือ ผมดูโครงสร้าง ภาษาน้ำเสียง (tone) ไวยากรณ์ แล้วเขียนเลียนแบบ (ไม่ใช่ลอก) ตามโครงร่างที่กำหนดไว้

๕) ทบทวนปรับปรุง ผมเปรียบเทียบผลงานของผมกับต้นแบบหลายครั้งในชั้น ครูควรหาตัวอย่างการเขียนที่ดีและไม่ดีมาให้เด็กวิเคราะห์คู่กัน ให้เด็กเห็นความแตกต่าง แล้วจึงปรับปรุงงานของตน

๖) ครูช่วยหาเนื้อหาให้เด็กเขียน เช่น เขียนเกี่ยวกับหนังสือที่เด็กชอบ เรื่องที่คุยกับเพื่อน ครอบครัว และอื่น ๆ ที่ใกล้ตัว

๕. การสอนทักษะนักเขียนอาชีพ การสอนเด็กทั้งชั้น ๓๐ คน หรือมากกว่าให้เป็นนักเขียนมืออาชีพนั้นสอนได้ แต่คงเป็นนักเขียนได้ไม่ทุกคน กระบวนการสอนนักเขียนที่น่าเสนอในบทความนี้จะเหมาะกับชมรมนักเขียนของโรงเรียน ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมน่าจะทำได้ และเด็กเข้าชมรมก็มีจุดหมายที่แน่นอนแล้ว

การเขียนเป็นทักษะสำคัญของชีวิต การเขียนทำให้เกิดวิสัยทัศน์ทำให้เรามองเห็นจุดสำคัญของเรื่อง ทำให้มองภาพที่เราเขียนได้ทะลุปรุโปร่งว่าชีวิตของเราจะอยู่ท่ามกลางสิ่งใดบ้าง เราเขียนเพื่อสื่อสิ่งที่เรารู้ เราเห็นและเชื่อ และเราก็กำหนดเองว่าใครจะเป็นผู้อ่าน และคิดตามที่เราเขียน หยุดตรงที่เรากำหนด นี่คือศิลปะของการเขียน เราต้องการให้เด็กเขียนด้วยความชัดเจน มีความรู้สึก ความน่าเชื่อถือ โดยการใช่ว่าที่เหมาะสม กระตุ้นอารมณ์ และร้อยเรียงประโยคอย่างสร้างสรรค์

เราก็สามารถสื่อสิ่งที่เราต้องการได้ เราสามารถแนะนำ และชักจูงให้เด็กร้อยเรียงประโยคเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและน่าอ่าน โดยการศึกษาข้อคิดจากนักเขียนมืออาชีพ (Kittle: ๒๐๑๔) ดังนี้

๑) อ่านอย่างอิสระ ครูแนะนำให้เด็กอ่านหนังสือและเอกสารทั้งลึก ชับซ้อน และมีพล้อย่างหลากหลาย ให้เด็กเห็นศิลปะ และทักษะการเขียน เด็กมัธยมปลายควรอ่านหนังสือชั้นดีอย่างน้อยที่สุด ๒๕ เรื่องต่อปี แต่ละเล่มให้มองหาตอนที่เขียนแบบอย่างของการเขียน สำนวน ไวยากรณ์ การใช้คำ วลี ประโยค และอื่น ๆ แล้วคัดลอกตอนที่เป็นตัวอย่างติดบอร์ดในห้องเรียนให้เพื่อน ๆ ได้อ่าน

๒) ให้เด็กเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเขียน ซึ่งเป็นหัวข้อที่เด็กสามารถเขียนได้ด้วยความรู้สึก สนใจ และมีพลังผลักดันให้บรรยายออกมา เช่น เขียนเกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่น สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ การทัศนศึกษาป่าสงวนที่ถูกบุกรุกและอื่น ๆ ครูควรแนะนำให้เด็กมองหาหัวข้อจากสิ่งที่ใกล้ตัวสุด แล้วขยายออกไปเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน ชุมชน ประเทศ และโลกตามลำดับ โดยครูคำนึงถึงพัฒนาการสมองของวัยรุ่นด้วย

๓) เมื่อจัดทำต้นร่างแล้วให้ทบทวนหลายครั้ง มองหาจุดที่จะแก้ไขให้เรื่องที่เขียนชัดเจนและสื่อวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น เช่น เด็กจากครอบครัวยากจนเขียนบรรยายชีวิตเธอที่บ้านว่า... เค้าของเธอซุกได้โต๊ะอาหาร เธอปรับเป็น... เค้าทั้งสองข้างของฉันใส่ถุงเท้าเก่าขาดเป็นรู เพราะใช้มานาน ถูกกันไปมาได้โต๊ะอาหารที่มีผงเกลือหล่นเกลื่อนโต๊ะ... ดูจะให้ภาพลักษณ์ครอบครัวเธอได้มีชีวิตยากจนมากขึ้น

๔) ศึกษาประโยคและคำพูดในหนังสือต้นแบบ และลอกเลียนแบบ เช่น เด็กคนหนึ่งศึกษาหนังสือบรรยายหน่วยลาดตระเวนทหารอเมริกันในสงครามอิรักที่ต้องเผชิญอันตรายและความเหนื่อยอ่อน ซึ่งเป็นหนังสือที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ เขาเปรียบความเหนื่อยอ่อนเป็นความขี้เกียจ บรรยายล้อเลียนแบบว่า “ความขี้เกียจกำลังจะฆ่าผม มันซ่อนตัวอยู่ในเงามืด รอจนผมหยุดทำงาน มันกระโจนเข้าครอบงำผมทันที มันทุบตีและบีบคอก จนผมต้องยอมจำนน ทำให้ผมหมดแรงผลักดันที่จะทำการบ้านให้เสร็จและส่งครูในวันต่อไป

๕) การรวมประโยคหลายประโยคให้สั้นลงดูกระชับและสื่อความหมายได้มาก เป็นเทคนิคที่นักเขียนมืออาชีพนิยมใช้ เช่น...เขาชนะการแข่งขันเทนนิสประจำปีของโรงเรียน เขาได้รับทุนคนเรียนเก่งคณิตศาสตร์ เขาสมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ๓ แห่ง มหาวิทยาลัย

ทั้ง ๓ แห่ง ไม่รับเขาเข้าเรียน เขาสอบ SAT ได้คะแนนสูง... อาจจะรวมเป็น... เขาไม่เคยแพ้การแข่งขันเทนนิส ได้รับทุนเรียนคณิตศาสตร์ สอบ SAT ได้ระดับสูง มหาวิทยาลัย ๓ แห่งนี้เขาสมัครไม่มีแห่งได้รับเขาเข้าเรียน... เป็นต้น

๖) ครูแสดงการเขียนเป็นตัวอย่าง โดยการเขียนฉบับร่าง นำมาแสดงการทบทวน ค้นหาจุดแก้ไข เพิ่มเติมคำเพื่อสื่อวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ปรับประโยคสั้นยาวให้เหมาะสม เลือกคำใหม่เชื่อมประโยคเพื่อดึงความสนใจของผู้อ่าน พร้อมอธิบายว่าทำไมต้องปรับเปลี่ยน เช่น ประโยค... เรารอเพื่อนที่มาช้าเสียเวลาไปหลายนาที... อาจจะเพิ่มเติมว่า... เวลาที่เสียไปไม่สามารถเรียกคืนมาได้ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเดินทางของเราทุกจุด... เป็นต้น ตามวิธีการที่นักเขียนมืออาชีพเขาทำกัน

การสอนทุกครั้งครูควรวางแผนคำถาม และสรุปบทเรียนโดยให้เด็กทราบว่าจะมีการสรุปบทเรียน ครูเรียกเด็กปานกลางให้ตอบคำถามสรุป “ช่วงโม่งนี้เธอเรียนอะไร และมีประโยชน์อย่างไร” คำตอบของเด็กเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการสอนของครู (Reese and Mckiffen : 2014) ครูเพิ่มเติมคำตอบที่ไม่สมบูรณ์และปรับปรุงการสอนของตนต่อไป

๖. ความช่วยเหลือของผู้ปกครอง การที่จะให้ผู้ปกครองช่วยเหลือเด็กในการเขียนที่บ้านนั้น โรงเรียนควรสื่อความกับผู้ปกครองให้ชัดเจนว่าจะให้ผู้ปกครองทำอะไรบ้าง เช่น เป็นกองเชียร์ เป็นผู้อ่าน เด็กจะพัฒนาการเขียนได้เร็วขึ้น ผู้ปกครองต้องตามดูว่าเด็กทำอะไรและต้องการความช่วยเหลืออะไร และต้องช่วยอย่างจริงจังด้วย (Ehrenworth : 2014) ข้อเสนอแนะต่อผู้ปกครองมีดังนี้

๑) ช่วยเด็กในการซักซ้อมโครงร่าง เช่น ถามเด็กว่า เรื่องจะไปอย่างไร แบ่งเป็นกี่ตอน เริ่มต้นอย่างไร ต่อไปเป็นอย่างไร จบอย่างไร ส่วนสำคัญที่สุดอยู่ตรงไหน หัวข้อหลักคืออะไร หัวข้อรองคืออะไร ผู้ปกครองจดคำตอบเด็กแล้วส่งให้เด็กดู

๒) ในขั้นซักซ้อม ให้เขียนแนวคิดที่เด็กจะใช้เขียนตลอดจนการเขียนแบบสรุปอย่างละเอียด (elaboration) ไว้ แล้วนำบันทึกนี้ให้เด็กไปเปรียบเทียบกับต้นร่างที่เด็กเขียน

๓) ใช้ตัวอย่างการเขียนที่ดี (ถ้ามครู) ที่เหนือกว่าระดับของเด็กเล็กน้อย นำมาจัดทำรายการตรวจสอบ (check list) คุณลักษณะของการเขียนที่ดี ให้เด็กดูเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กมีนวัตกรรมเด็กขอความช่วยเหลือได้ เด็กตรวจสอบงานของตน

กับมาตรฐานการเขียน ส่งเสริมและให้กำลังใจในความพากเพียร ตรวจสอบหน้าโยงถึงเนื้อเรื่องและมีคำเหมาะสมแสดงเจตนาของผู้เขียนไว้ด้วย

๔) สร้างวัฒนธรรมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ปกครองช่วยเด็ก เด็กช่วยกันเอง จนประสบผลสำเร็จ การเขียนมักจะทำคนเดียวในบรรยากาศเงียบสงบ ส่วนการช่วยเหลือระหว่างเด็กด้วยกันมาภายหลังหรือทำสลับกันได้

๕) โรงเรียนจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้แก่ผู้ปกครองในการช่วยเหลือเด็ก ๔ ประการข้างบน จะทำให้การเป็นนักเขียนของเด็กพัฒนาได้เร็วขึ้นและคุณภาพดีขึ้น โปรดจำไว้ด้วยว่า การพัฒนานักเรียนใช้เวลาและความพยายามมาก

๗. ข้อแนะนำจากนักเขียนอาชีพ

นักเขียนหลายท่านที่ประสบผลสำเร็จ มีผลงานวางขายในตลาดและเป็นที่ยอมรับกันดีได้ให้ข้อแนะแก่เด็กที่ฝันจะเป็นนักเขียนอาชีพไว้ดังนี้

๑) การจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องใช้เวลาคฝึกฝนประมาณ ๑๐,๐๐๐ ชั่วโมง หรือ ๑๐ ปี เมื่อโอกาสมาถึงคุณก็พร้อมจะนำความเชี่ยวชาญนั้นมาใช้ การฝึกเป็นนักเขียนก็เช่นกัน คุณไม่สามารถข้ามขั้นเวลาได้ คุณต้องพยายาม (Jeff Kinney : นักเขียนนวนิยาย การ์ตูน)

๒) การเข้าใจตนเองและวิถีทางที่เรามองโลกเป็นเรื่องสำคัญ เรามองเห็นสิ่งเล็กสิ่งน้อยทุกวัน สิ่งเหล่านี้เราสามารถรวบรวมมาเขียนเป็นเรื่องได้ ฉะนั้นยอมรับในรูปแบบของสังคม แต่ฉันทึ่มองหาอะไรที่ผิดรูปแบบออกไป หรือจะเรียกว่ามองหาแกะดำของสังคมก็ได้ คนเหล่านี้มีอะไรเหมือนกัน หรือต่างกันบ้าง สิ่งเหล่านี้แหละคือสิ่งที่ฉันทึ่มสนใจ (Maggie Stiefwater : นักเขียนนวนิยาย)

๓) สมัยเป็นเด็กผมชอบอ่าน ชอบตัวละครในเรื่อง ผมมีความเกี่ยวข้องกับตัวละครเหล่านี้ ผมมองโลกผ่านสายตาของพวกเขา พูดแทนเขา พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของโลกของผม ผมวาดภาพพวกเขาหรือหาภาพบุคคลที่คล้ายเขาเปิดไว้หน้าเครื่องคอมพิวเตอร์ ผมมองดูพวกเขา เมื่อผมเขียน (Walter Dean Myers : นักเขียนหนังสือสำหรับเด็กและผู้ใหญ่วัยต้น)

๔) ความสุขจากงานเขียนเกิดจากการเขียนโดยตรง ไม่ใช่เกิดจากการได้เห็นหนังสือของตนพิมพ์เป็นเล่มและวางจำหน่าย การไล่หาคำที่เหมาะสมมีความหมายและเข้ากับบทกลอนมาเพิ่มให้เรื่องที่เขียนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือความสุขที่ฉันทึ่มได้รับ (Joyce Sidman : กวีสำหรับเด็ก)

๕) พุทธพจน์ บทหนึ่งกล่าวว่า “เพื่อศิษย์พร้อม ครูก็พร้อม” ครูจะปรากฏให้เห็นครูมีอยู่ทั่วโลก ทั้งมนุษย์ สัตว์ พืช และภูมิประเทศ ที่พร้อมจะให้ความรู้แก่คุณ คุณต้องไม่กลัว คุณต้องเตรียมใจ เตรียมรู้เชื่อมั่นในตนเองกล้าเผชิญกับความกลัวที่จะบรรยายสิ่งที่คุ่มพบเห็นและรู้ได้ไม่หมด (Sy Montgomery : นักธรรมชาติวิทยา นักเขียนสารคดีสำหรับเด็กและผู้ใหญ่)

๘. ข้อคิดคำคม สำหรับครูสอนการเขียน

๑) การเขียนมีความสำคัญต่อชีวิต การเขียนเพิ่มความคมไหว้วิสัยทัศน์ นำเราสู่ความรู้ ช่วยให้เราคิดได้ทะลุปรุโปร่งว่าเราจะดำรงชีวิตอย่างไร

๒) เด็กต้องเข้าใจว่า การเขียนเป็นการลองผิดลองถูก ใช้ความอดทนและงานหนัก ไม่มีกฎเกณฑ์ให้ทำตาม เพราะเป็นเรื่องของการคิด ข้อมูลและผู้อ่าน

๓) ผู้ปกครองและเด็กไม่จำเป็นต้องเข้าใจการเขียนอย่างถ่องแท้ พวกเขาต้องการเครื่องมือที่จะช่วยให้เขาร่วมมือกับครูได้

๔) เด็กส่วนมากเขียนน้อยเกินไป ที่จะเข้าใจได้ว่าการเขียนที่ดีนั้นเขาทำอย่างไร

๕) เด็กจะชื่นชอบเมื่อเขียนแล้วมีคนอ่าน

๖) คำชมจากเพื่อน ๆ สร้างความมั่นใจให้แก่เด็กได้มากกว่าคำชมจากครู

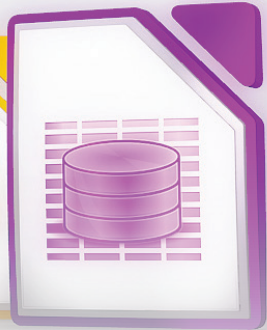
๗) การเขียนย่อมมีความเสี่ยงต่อการทำผิด แต่การทำผิดจำเป็นต่อการพัฒนา

๘) งานพื้นฐานของการเรียนรู้การเขียนในชีวิตหรือในโรงเรียนก็ตาม คือ หลังจากอ่าน ฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคนอื่นแล้ว เราต้องตอบสนองและร่วมในการเสวนา

๙) ลองคิดดูซิว่าความเข้าใจกันจะมีมากแค่ไหน ถ้าหากเราเข้าใจวิธีการพัฒนาความคิดเห็นที่ต่างด้วยความนับถือ

อ้างอิง

1. Educational Leadership, April 2014, Volume 71. Number 7
1.1 Anderson, Jeff, “What Writing Is and Isn’t.” pp.10 -15.
1.2 Ehrenworth, Mary, “Parents as Writing Partners.” pp.22 - 27.
1.3 Gallagher, Kelly, “Making the Most of Mentor Texts.” pp.28 - 33.
1.4 Jago, Carol, “Writing Is Taught, Not Caught.” pp.34 - 39.
1.5 Kittle, Penny, “Teaching the Writer’s Craft.” pp.34 - 39.
2. Reese, Tyler and Mckibben, Sarah, “Closure Activities.” Education Update, June 2014, Vol.56 Number 6, p.5.
3. Varlas, Laura (1), “Reeding and Forgetting.”, Education Update July 2014, Vol.56, Number 7. pp.1 - 5.
4. Varlas, Laura (2), “Teaching to the Teenage Brain.” Education Update, September 2014, Vol.56, Number 9. pp.1 - 5.

แนะนำ LibreOffice

โปรแกรม เพื่องานสำนักงาน

ในโลกดิจิทัลเมื่อกล่าวถึงโปรแกรมเพื่องานสำนักงานว่าหมายถึงอะไร ทุกคนก็จะอธิบายได้อย่างง่าย ๆ ว่า หมายถึงโปรแกรมที่ติดตั้งลงบนเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลแล้วนำไปใช้สร้างงานหลากหลายรูปแบบในสำนักงาน อาทิ งานเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิเคราะห์คำนวณตัวเลข งานเพื่อนำเสนอโครงการ งานกราฟิกอย่างง่าย เหล่านี้เป็นต้น ปัจจุบันโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทั่วไปไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมระบบปฏิบัติการ (Operating System) หรือโปรแกรมประยุกต์ (Application Software) จะแบ่งเป็น ๒ ค่ายใหญ่ ค่ายแรกคือ ค่ายโปรแกรมลิขสิทธิ์ ที่ผู้ใช้จะต้องซื้อโปรแกรมจากเจ้าของลิขสิทธิ์มาใช้งาน จ่ายค่าต่ออายุลิขสิทธิ์ประจำปี เพื่อการใช้งานอย่างถูกต้องตามกฎหมายซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในปัจจุบัน และทำให้ได้รับการปรับปรุง (Update) ฟังก์ชันงานที่ทันสมัยรุ่นล่าสุดพร้อมบริการแก้ปัญหาการใช้งานจากเจ้าของผลิตภัณฑ์ ส่วนค่ายที่สองคือค่ายโปรแกรมเปิด (Open source) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่เจ้าของลิขสิทธิ์อนุญาตให้ผู้ใช้ติดตั้งและใช้งานได้อย่างไม่มีข้อจำกัดทั้งจำนวนและรูปแบบการใช้งาน ไม่ว่าจะส่วนตัวเชิงการค้า หรือในองค์กร อนุญาตให้คัดลอก (Copy) และเผยแพร่ต่อได้ ทั้งยังเผยแพร่ต้นฉบับซอร์สโค้ด (source

code) ของซอฟต์แวร์ออกมา เพื่อสนับสนุนให้ทุกคนศึกษาและร่วมพัฒนาได้ด้วย ซอฟต์แวร์โอเพนซอร์สที่รู้จักกันดี เช่น Android, Chrome, Linux, Apache, MySQL, PHP, WordPress เป็นต้น และในวันนี้คอลัมน์ IT Café จะขอเจาะประเด็นลงไปที่ LibreOffice โปรแกรมเพื่องานสำนักงานที่เป็นโปรแกรมเปิด เพื่อเป็นทางเลือกให้พิจารณาสำหรับท่านที่ไม่มียังงบประมาณในการจัดซื้อโปรแกรมลิขสิทธิ์ ได้ทำความรู้จักเพื่อทดลองจัดหามาใช้ได้ฟรีโดยไม่ผิดกฎหมาย

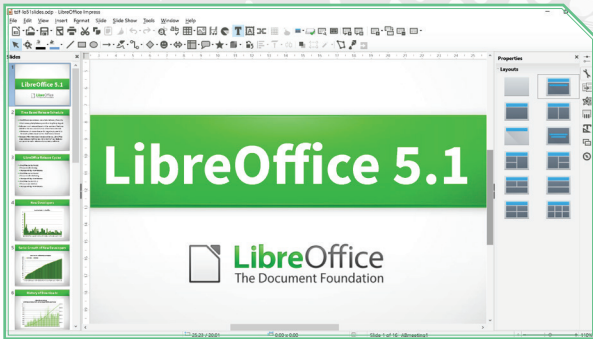
• ทำความรู้จักกับ LibreOffice

LibreOffice คือ โปรแกรมประยุกต์เพื่อการใช้งานในสำนักงานมีความสามารถในการสร้างงานได้หลากหลายรูปแบบทั้งในด้านการจัดทำเอกสาร การคิดคำนวณ งานนำเสนอ การสร้างฐานข้อมูล งานกราฟิกอย่างง่าย LibreOffice เป็นโปรแกรมสำนักงานน้องใหม่ที่หลายคนยังไม่คุ้นเคย แต่ความน่าสนใจอยู่ที่มันเป็นโปรแกรมที่ใช้งานได้ฟรี มีการเปิดเผยซอร์สโค้ดในการพัฒนาโปรแกรมหรือที่บางทีเรียกว่า Source Code เพื่อที่จะให้สาธารณชนสามารถนำไปพัฒนาหรือต่อยอดได้อีกด้วย

• คุณสมบัติที่น่าสนใจของ LibreOffice

ชุดโปรแกรม LibreOffice ประกอบด้วยโปรแกรมย่อย ๖ ด้าน ที่สามารถทำงานได้คล้ายคลึงกับชุดโปรแกรม Microsoft Office ซึ่งเป็นโปรแกรมลิขสิทธิ์ประเภทโปรแกรมเพื่องานสำนักงานที่โด่งดังและเป็นที่รู้จักใช้งานแพร่หลายของบริษัท Microsoft ความสามารถแต่ละด้านของ LibreOffice มีดังต่อไปนี้

๑. LibreOffice Writer : คือโปรแกรมที่มีความสามารถในการจัดทำงานเอกสาร สิ่งพิมพ์ (ฟังก์ชันการทำงานเทียบได้กับ โปรแกรม Microsoft word)

แหล่งอ้างอิง www.i1-news.softpedia-static.com

๒. LibreOffice Calc : คือโปรแกรมสเปดชีต (Spreadsheet) ผู้ใช้สามารถใส่ข้อมูลตัวเลขลง Cell ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการคำนวณ สร้างกราฟต่าง ๆ ได้ (ฟังก์ชันการทำงานเทียบได้กับ โปรแกรม Microsoft excel)

๓. LibreOffice Impress : คือโปรแกรม นำเสนองาน ทำสไลด์ Presentation โดยมีเทมเพลตสำเร็จรูปให้เลือกมากมาย (ฟังก์ชันการทำงานเทียบได้กับ โปรแกรม Microsoft Powerpoint)

๔. LibreOffice Draw : คือโปรแกรมวาดรูป มีเครื่องมือในการใช้วาดไดอะแกรม สร้างแผนภูมิ รูปทรงต่าง ๆ (ฟังก์ชันการทำงานเทียบได้กับโปรแกรม Microsoft Visio)

๕. LibreOffice Math : คือโปรแกรมคำนวณ ทางคณิตศาสตร์ มีสูตรฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ ใช้แก้ไข ปัญหา แก้สมการออกมาได้อย่างง่าย ๆ

๖. LibreOffice Base : คือโปรแกรมฐาน ข้อมูล จัดเป็นโปรแกรมประเภทโปรแกรมบริหารจัดการ ฐานข้อมูล (Database Management Systems) ใช้เก็บข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบฐานข้อมูลที่สามารถ ค้นหา ปรับปรุงเพิ่ม ลบ แก้ไข ได้ง่าย (ฟังก์ชันการทำงาน เทียบได้กับ โปรแกรม Microsoft Access)

ปัจจุบันเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมีจำนวน ไม่น้อยที่มีปัญหาเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ สาเหตุจาก การติดตั้งโปรแกรมเถื่อนที่ไม่ได้จัดซื้อจากเจ้าของลิขสิทธิ์ อย่างถูกต้อง อาจโดยวิธีการดาวน์โหลดทางอินเทอร์เน็ต หรือจัดซื้อจากแหล่งขายโปรแกรมเถื่อน การกระทำ ดังกล่าวอาจเพราะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ หรืออาจโดยผู้ขาย ที่ดำเนินการเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะโดยทั่วไปเมื่อ มีการซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมาใช้ งาน สิ่งแรก ที่ต้องดำเนินการคือการติดตั้งโปรแกรมควบคุมระบบ ปฏิบัติการ อาทิ โปรแกรม Microsoft windows และ ต่อจากนั้นจึงติดตั้งโปรแกรมประยุกต์เพื่อการใช้งาน

อาทิ โปรแกรม Microsoft Office ซึ่งโปรแกรมทั้งสอง เป็นโปรแกรมลิขสิทธิ์ของบริษัท Microsoft ที่เป็นที่ยุติ คืบเคยในการใช้งานและมีฟังก์ชันการทำงานโดดเด่น แต่ที่ต้องมีค่าใช้จ่ายในค่าลิขสิทธิ์ไม่เช่นนั้นผู้ใช้ งาน ต้องมีความผิดทางกฎหมาย ดังนั้นการนำโปรแกรมฟรี เช่น LibreOffice มาใช้งาน จึงเริ่มได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรม ซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือที่เรียกกันว่า SIPA ได้ให้งบประมาณสนับสนุนเพื่อการพัฒนา Template สำเร็จรูปสำหรับการจัดทำหนังสือราชการ จัดการอบรมโดยไม่มีค่าใช้จ่ายให้แก่หน่วยงานราชการ และผู้สนใจ เป็นต้น บางหน่วยงานนำ LibreOffice เข้าไปใช้งานทั้งองค์กร บางหน่วยงานเข้าไปใช้งานควบคู่ กับโปรแกรมลิขสิทธิ์ Microsoft Office ทั้งนี้ก็เพราะ ว่าการทำงานต้องยืดหยุ่นกว่าต้องสามารถทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องจากงานเก่าที่ทำไว้ ได้อย่างมั่นใจ ดังนั้น การแนะนำ LibreOffice ให้รู้จัก ในครั้งนี้จึงขอปิดท้ายด้วยจุดเด่นของ LibreOffice ว่าเพราะเหตุใดเราจึงควรทำความรู้จักกับ LibreOffice เพื่อเป็นทางเลือกของโปรแกรมเพื่องานสำนักงานอีก ทางเลือกหนึ่ง

• จุดเด่นที่น่าสนใจของ LibreOffice

๑. ดาวโหลดมาใช้งานได้ฟรีโดยไม่มีค่าใช้จ่าย และไม่ต้องกลัวผิดกฎหมายลิขสิทธิ์
๒. ใช้งานได้หลายภาษา ทั้งภาษาไทย อังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ทั่วโลก
๓. สนับสนุนแฟ้มงานและฟังก์ชันหลักของ Microsoft Office ทั้งหมด (Microsoft Word Excel และ Powerpoint)
๔. มีการปรับปรุง (Update) โปรแกรมอย่างสม่ำเสมอ เฉลี่ยอย่างน้อยเดือนละครึ่ง
๕. ใช้งานง่าย ไม่ต้องเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมมากมาย ด้วย User - Friendly Interface
๖. มีประวัติการพัฒนาามากกว่า ๒๐ ปี เป็นเครื่องรับประกันได้ว่าทีมผู้พัฒนาโปรแกรม มีประสบการณ์สูง
๗. มีการพัฒนา LibreOffice เวอร์ชันราชการไทย โดยจัดทำเอกสารต้นแบบหนังสือราชการให้เลือกใช้งาน อย่างสะดวก
๘. สนับสนุนการทำงานบน Windows 8 และ Windows 8.1

หน้านี้มีรางวัล!!!

แบบสอบถามความคิดเห็น “วารสารการศึกษาไทย”

โปรดกรอกแบบสอบถามเพื่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จะนำไปปรับปรุง / พัฒนาการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ของสำนักงานฯ ต่อไป ผู้ที่กรอกแบบสอบถามและส่งกลับมาที่สำนักงานฯ ทางช่องทางใดทางหนึ่งข้างล่างนี้ จะได้รับหนังสือหรือดีวีดีสุดพิเศษจากสำนักงานฯ ค่ะ **ด่วน! จำนวนจำกัด**

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ. หญิง ชาย ๒. อายุ ..... ปี ๓. อาชีพ.....
๔. การศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
๕. ท่านเคยอ่านวารสารการศึกษาไทย อ่านทุกฉบับ อ่านแทบทุกฉบับ อ่านบางฉบับ ไม่เคยอ่าน
๖. ท่านอ่านวารสารการศึกษาไทยจาก สกศ. จัดส่งให้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดอื่น ๆ
- โรงเรียน อื่น ๆ โปรดระบุ.....
๗. เมื่อท่านอ่านวารสารแล้วท่านรู้สึก ชอบมาก ชอบ เฉย ๆ ไม่ชอบ
- เนื่องจาก.....
๘. ท่านจะแนะนำให้ผู้อื่นอ่าน “วารสารการศึกษาไทย” หรือไม่ แนะนำ ไม่แนะนำ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็นที่ท่านมีต่อ “วารสารการศึกษาไทย”

ด้าน	ประเด็น	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
เนื้อหา	- มีความน่าสนใจ					
	- ความรู้ที่ได้รับจากเนื้อหา					
	- มีข้อมูลใหม่ที่น่าติดตาม					
	- ภาษาที่ใช้อ่านเข้าใจง่าย					
	- สามารถนำไปใช้ประโยชน์					
	- กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ / มีส่วนร่วมหรือปฏิบัติตาม					
รูปแบบ	- มีความเหมาะสม น่าติดตาม					
	- ภาพประกอบ					
	- การจัดแบ่งคอลัมน์ / การจัดคอลัมน์ต่าง ๆ / ความทันสมัย					
	- ขนาดรูปเล่มเหมาะสม					
	- ตัวอักษร / อ่านง่าย / สีสัน					

เนื้อหา / คอลัมน์ที่ต้องการให้เพิ่มเติม.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ .....
.....

ส่งแบบสอบถามกลับที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๙๙ / ๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐
หรือ fax เบอร์ ๐ ๒๒๒๔๓ ๐๐๘๓ หรืออีเมลไปที่ news.onec@gmail.com

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ๐ ๒๒๖๖๘ ๗๑๒๓๓ ต่อ ๑๑๒๒ โปรดกรอกชื่อ - ที่อยู่ กองบรรณาธิการจะส่งหนังสือหรือดีวีดีให้ท่าน

ชื่อ.....ที่อยู่.....
.....

เก็บตก.. ปกหลัง
สุภาชัย พันธุ์เดช

เปิดตัวหนังสือ
“๗ ทศวรรษ ได้ร่วมพระบารมี
พระบรมราชาโชวาทด้านการศึกษา”

หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมด้วย ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา แกล้งข่าวเปิดตัวหนังสือ “๗ ทศวรรษ ได้ร่วมพระบารมี พระบรมราชาโชวาทด้านการศึกษา” ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่พระบรมราชาโชวาทด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายในพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีศาสตราจารย์กิตติคุณ สุมน อมรวิวัฒน์ ราชบัณฑิต ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ อดีตเลขาธิการสภาการศึกษา คณะที่ปรึกษาในการจัดทำหนังสือ เข้าร่วมแกล้งข่าวเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร อาคาร ๕๖ ปี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ข้าพเจ้ายินดีที่มีโอกาสมาร่วมพิธีประสาทปริญญาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกครั้งหนึ่ง ตามรายงานของอธิการบดีที่กล่าวมา ฟังได้ว่ากิจการของมหาวิทยาลัยยังคงเจริญก้าวหน้าดีอยู่ ทั้งในด้านการศึกษาและอุปกรณ์ ข้อที่มหาวิทยาลัยนี้ได้ก่อเกิดความศรัทธาจนได้มีบุคคลและองค์การต่าง ๆ ทั้งไทยและต่างประเทศเลื่อมใส อำนวยความช่วยเหลือเกื้อกูลให้ทุนการศึกษาเป็นจำนวนทวีมากขึ้นนั้นก็เป็นที่ที่เราทั้งหลายควรอนุโมทนาด้วยกัน

ข้าพเจ้าขอมีส่วนร่วมยินดีกับท่านที่สำเร็จการศึกษามารับปริญญาในวันนี้ แต่ก็ใคร่ขอตักเตือนให้สังวร ในข้อที่ควรเป็นผู้มีจิตใจสูง ประพฤติและปฏิบัติให้สมกับที่ได้นามว่า “บัณฑิต” การที่ท่านได้รับปริญญาบัตรเพียงแต่เป็นเครื่องชี้แสดงว่า ได้ผ่านการศึกษารับความรู้ขั้นหนึ่งที่กำหนดไว้เท่านั้น แต่คำว่า “บัณฑิต” นั้นย่อมมีความหมายลึกซึ้งยิ่งกว่านั้น ผู้ที่ควรแก่นามว่า “บัณฑิต” นั้น นอกจากความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีจิตใจสูง มีศีลมีธรรม มีสติสัมปชัญญะ อดทน อดกลั้น ประพฤติแต่ในสิ่งที่ชอบที่ควร วางตนให้สมเกียรติ เป็นผู้ที่ควรแก่การนับถือเป็นแบบอย่าง ฉะนั้น ขอท่านจงพยายามแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในเมื่อมีโอกาส พยายามรักษาตัวบำรุงอนามัยไว้แล้ว และหมั่นอบรมจิตใจ และความประพฤติให้ดี จะได้สามารถประกอบกิจเป็นกำลังและคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง เป็นทางธำรงรักษาเกียรติของตนเองและส่งเสริมชื่อเสียงของสถานศึกษาของท่านสืบไปด้วย

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรแต่ท่านทั้งปวง บรรดาที่ได้มาชุมนุมอยู่ ณ ที่นี้ จงประสบสิริสวัสดิ์พิพัฒนามงคล มีความสุขความเจริญด้วยกัน.

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๙๓
วันอังคารที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๙๔

พระบรมราชาบาท

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๙๙/๒๐ ถนนสุขุวิทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๑๑๒๒ โทรสาร ๐ ๒๒๕๓ ๐๐๘๓ www.onec.go.th

